

แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล
ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
(พ.ศ.2565 – 2569)

ภายใต้ โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
ประจำปีงบประมาณ 2564

เรียบเรียงโดย สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลดอนทราย พ.ศ. 2565-2569 ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553 เพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา 6 เรื่อง ประกอบด้วยปัญหานี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สํารวจแบบสอบถามปัญหาด้านการเกษตรและความต้องการแก้ไขปัญหาของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในตำบล นำมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเกษตรของตำบล ปัญหาความต้องการ ศักยภาพของตำบลและนำวางแผนทางการแก้ไขปัญหาในรูปของโครงการ และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำเป็นรูปเล่มแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล และนำไปขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยนำส่งโครงการเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลของพื้นที่ หรือในบางโครงการที่เกินศักยภาพของพื้นที่ จะเสนอให้หน่วยงานราชการระดับจังหวัดให้การสนับสนุนต่อไป

ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลดอนทราย พ.ศ. 2565-2569 ได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 7 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สำนักงานภาคกลางและตะวันตก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ศูนย์บริการลูกค้าสาขาราชบุรี บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) สภาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี โครงการชลประทานราชบุรี สำนักงานเกษตรอำเภอปากท่อ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากท่อ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย คณะผู้ปฏิบัติงานเครือข่ายสภาเกษตรกรตำบลดอนทราย ผู้นำชุมชน เกษตรกร และประชาชนตำบลดอนทราย จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลดอนทราย ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรของตำบลดอนทราย และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดียิ่งขึ้น มีความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรมต่อไป

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ปีงบประมาณ พ.ศ.2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	2
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	5
ส่วนที่ 1 บทนำ	
- ชื่อโครงการ	8
- หลักการและเหตุผล	8
- วัตถุประสงค์	9
- วิธีดำเนินงาน	9
- การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร	12
ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบล	
- ประวัติความเป็นมา	28
- ข้อมูลด้านสังคม	29
- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	36
ส่วนที่ 3 การประเมินสถานการณ์ด้านการเกษตรของตำบล	
- ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตรตำบล	42
- สาระสำคัญในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม	49
- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT Analysis	59
- ผลการศึกษาข้อมูลตำบล	61
ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมตำบล (พ.ศ.2565-2569)	
- วิสัยทัศน์	65
- พันธกิจ	65
- เป้าหมาย	65
- ประเด็นยุทธศาสตร์	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 5 แผนงาน/โครงการ	
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1	67
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2	73
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3	75
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก ภาพการจัดกิจกรรม	80

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลประจำปีงบประมาณ 2564 โดยมีเป้าหมาย คือ ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เพื่อให้เกษตรกรร่วมศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของตนเอง และร่วมพิจารณาหาแนวทางเพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาดังกล่าวจัดทำเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลในประเด็นที่เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ และเพื่อขอความช่วยเหลือพัฒนาแก้ปัญหาโดยหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ในประเด็นที่เกินกำลังความสามารถของเกษตรกรที่จะดำเนินการเองได้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา 6 ด้าน ประกอบด้วย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลดอนทราย ต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2562-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553 มาตรา 41

จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี (พ.ศ.2565-2569) พบว่าตำบลดอนทรายเป็นหนึ่งในตำบลอยู่ในเขตปากท่อ จังหวัดราชบุรี ลักษณะทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ที่ราบสูงดินปนทราย และภูเขาเป็นบางส่วน มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม การคมนาคมสะดวก ประกอบไปด้วย 9 หมู่บ้าน มีเนื้อที่ทั้งหมด 23,762 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม 8,934 ไร่ ส่วนมากเป็นพื้นที่ปลูกข้าวมากถึง 8,609 ไร่ และมีพื้นที่อื่นๆนอกเหนือพื้นที่เกษตรกรรม 14,853 ไร่ อย่างไรก็ตามประชาชนของตำบลส่วนใหญ่แล้วมีอาชีพหลัก คือ อาชีพรับจ้างทั่วไป เนื่องจากตำบลดอนทรายมีตั้งอยู่ในเขตภาคธุรกิจที่สำคัญของอำเภอปากท่อ จึงมีการจ้างงานและหารายได้อย่างหลากหลาย เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของตำบล โดยส่วนใหญ่ประชากรจะประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หรือบริษัทต่างๆ และมีอาชีพรองคือภาคการเกษตรกรรม เช่น ทำนาข้าว เลี้ยงโค ปลูกพืชผัก เป็นต้น สำหรับเกษตรกรที่ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก จะทำการเกษตรหลายรูปแบบร่วมกัน อาทิเช่น ทำนาข้าวร่วมกับการเลี้ยงปศุสัตว์ หรือ เลี้ยงปศุสัตว์ร่วมกับการปลูกพืชผัก เป็นต้น แม้ว่าประชาชนตำบลดอนทราย จะมีความเป็นอยู่และสังคมที่ดีจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีความมั่นคง แต่ยังมีปัญหาที่ร่วมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่คือ ปัญหาน้ำเสียจากฟาร์มเลี้ยงปศุสัตว์และโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ตำบลดอนทรายและตำบลใกล้เคียง ที่เข้าสู่ระบบชลประทานในพื้นที่ทำให้คูคลองตื้นเขิน และมีวัชพืชขึ้นมาก และคลองส่งน้ำบางแห่งอยู่ในสภาพชำรุด ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถใช้น้ำในคูคลองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งพื้นที่บางส่วนของตำบลซึ่งเป็นพื้นที่น้ำชลประทานไม่ทั่วถึง เกษตรกรส่วนใหญ่จึงใช้น้ำภาคการเกษตรจากแหล่งน้ำบาดาลเป็นหลัก แต่ยังคงพบปัญหาน้ำบาดาลไม่มีคุณภาพ และพบการระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชในบางฤดูกาล ประกอบกับ

พื้นที่ตำบลดอนทรายมีการเพาะปลูกทำการเกษตรกรรมมาอย่างต่อเนื่องยาวนานในรูปแบบของการเกษตรเชิงเดี่ยว โดยขาดการบริหารจัดการที่ดี ทำสภาพดินหลายพื้นที่ตำบลประสบกับปัญหาดินเสื่อมโทรม ผลผลิตตกต่ำ สำหรับปัญหาการผลิตข้าวซึ่งเป็นผลผลิตหลักที่สำคัญของตำบลเกษตรกรปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูง อาทิ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าเช่าที่นา ค่าเตรียมดิน ค่าปุ๋ย ยา สารเคมีต่างๆ และแรงงานในการผลิต เป็นต้น รวมถึงขาดการรวมกลุ่มเพื่อลดต้นทุนการผลิต แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงหาช่องทางการตลาดที่สร้างรายได้ให้กับผลผลิตข้าวของตำบล

การพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรของตำบลดอนทราย สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้จัดทำเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมตำบลดอนทราย ซึ่งประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ มีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ดอนทรายน่าอยู่ ด้วยวิถีเกษตรพอเพียง”

พันธกิจ

1. สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/กลุ่ม เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ในการทำการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็ง

2. ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง

3. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

4. สนับสนุน โครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูป เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

5. ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม

เป้าหมาย

1. ดินมีคุณภาพเพื่อให้เหมาะแก่การปลูกพืชได้หลากหลาย

2. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้มีใช้เพียงพอตลอดฤดูกาล

3. พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบล

ประเด็นยุทธศาสตร์

ด้านที่ 1 : การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์

1) จัดให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 พื้นฐานการเกษตรจนถึงขั้นสูงสุด Smart Farmers

2) ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดต่าง ๆ พร้อมระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สระน้ำในไร่นา

3) ปรับปรุง ซ่อมแซม แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 4) ให้มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้งในพื้นที่ชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อการวางแผนการใช้น้ำและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ
- 5) การจัดการทรัพยากรดินให้เหมาะสมกับสมรรถนะของที่ดิน
- 6) การอนุรักษ์ การรักษา การพัฒนาและการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แกดิน
- 7) จัดให้ความรู้แก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ศัตรู และประมง

ด้านที่ 2 : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มองค์กรเกษตรกร

กลยุทธ์

- 1) จัดให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันและจัดตั้งเป็นกลุ่มองค์กรเกษตรกร ในการผลิต แปรรูปและดำเนินการตลาดในสินค้าประเภทเดียวกัน
- 2) พัฒนาวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มอาชีพด้านการเกษตร ที่มีอยู่ให้สามารถสร้างความเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานการพัฒนาตนเองและการเชื่อมโยงเครือข่ายสร้างความเข้มแข็ง กิจกรรมการแปรรูป และการตลาดตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2

ด้านที่ 3 : การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์

- 1) จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาด
- 2) สนับสนุนให้เป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม
- 3) อบรมให้ความรู้การผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานการรับรอง GAP

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. **ชื่อโครงการ** โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ประจำปีงบประมาณ 2564

2. **หลักการและเหตุผล**

ปัจจุบันเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีฐานะยากจนและประสบปัญหาอุปสรรคนานับประการ อาทิ ขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตร ไม่มีที่ดินทำกินหรือทำกินในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือมีที่ดินทำกินน้อย ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ ขาดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตรใหม่ๆ รวมถึงเงินทุน เพื่อการเพิ่มศักยภาพการผลิต และแปรรูปผลผลิตเพิ่มมูลค่า มีผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน หรือใกล้เคียงกัน ทำให้ผลผลิตล้นตลาด เมื่อผนวกกับการขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และเกษตรกรส่วนใหญ่ยัง ผลิตและขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบ มีการแปรรูปน้อย จึงทำให้ถูกกดราคารับซื้อผลผลิต บางฤดูกาลยังประสบ ภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม โรค แมลง ศัตรูพืชระบาด ผลผลิตเสียหาย ขาดรายได้ มีหนี้สินเพิ่มพูน จึงมีหน่วยงานต่างๆ ที่มีการกิจในการช่วยเหลือเกษตรกรมากมาย แต่ก็ไม่อาจจะแก้ปัญหาและพัฒนาส่งเสริมเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง หรือทำให้ปัญหาเหล่านั้นหมดไป

สภาเกษตรกรแห่งชาติ เห็นว่าการจะแก้ปัญหาด้านการเกษตรและพัฒนาเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็งแก่เกษตรกร ต้องเกิดจากเกษตรกร โดยจะต้องส่งเสริมให้เกิดกระบวนการร่วมคิด วิเคราะห์ และแสวงหาแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาของเกษตรกร ด้วยตัวของเกษตรกรเอง ด้วยจะเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหา ความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด จึงให้สภาเกษตรกรจังหวัดต่างๆ จัดให้มีเวทีสำหรับเกษตรกร ที่จะได้ร่วมคิด วิเคราะห์ ปัญหาความต้องการของตนเอง พร้อมคิดหาแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการดังกล่าว ซึ่งอาจประกอบด้วยปัญหาความเดือดร้อนด้านหนี้สิน ที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ ราคาปัจจัยการผลิต และผลผลิต การเกษตร สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น แล้วสรุปรวมจัดทำเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล พร้อมกิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการเพื่อการพัฒนาแก้ปัญหาในพื้นที่ ตำบลดังกล่าว และสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการพัฒนาแก้ปัญหาของตน ด้วยตัวของเกษตรกรเอง รวมทั้งประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การช่วยเหลือในการพัฒนาแก้ปัญหาดังกล่าวของเกษตรกร โดยในการแก้ปัญหาผลผลิตผลการเกษตรมีราคาตกต่ำและไม่มีเสถียรภาพ ได้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนายกระดับของเกษตรกร จากเกษตรกรที่ทำการผลิตทางการเกษตร และขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบที่ได้ราคาต่ำ ให้ดำเนินการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น มีรายได้มากขึ้น ยกกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรอุตสาหกรรม ดำเนินการครอบคลุมเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต แปรรูป จนถึงการตลาด

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงดำเนินงานโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ที่เกษตรกรเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ ค้นหาแนวทาง วางแผน และขับเคลื่อนการพัฒนาแก้ปัญหาของเกษตรกร อย่างเข้มแข็ง ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้ จำเป็นต้องสนับสนุนให้ชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจระดับตำบลอย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อจัดให้มีเวทีสำหรับเกษตรกร ในการร่วมคิด วิเคราะห์ ปัญหาความต้องการของเกษตรกรเอง นำไปสู่การแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของพื้นที่

3.2 เพื่อผลักดันประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนาภาคการเกษตร นำไปสู่การพัฒนาแก้ไข โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนให้เป็นเครือข่ายทีมงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรระดับตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมาย

1 ตำบลในจังหวัดราชบุรี

5. วิธีดำเนินงาน

5.1 ตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและพัฒนาแผนการเกษตรกรรมตำบล

เสนอต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เพื่อให้พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและพัฒนาแผนการเกษตรกรรมตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี หน่วยงานภาคีเครือข่ายจากสภาเกษตรกรแห่งชาติ อาทิ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร บริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน เป็นต้น รวมถึงหน่วยงานภาคีของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี อาทิ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๗ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นต้น

5.2 คัดเลือกตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

จัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนและพัฒนาแผนการเกษตรกรรมตำบล คัดเลือกตำบลเป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล จำนวน 1 ตำบล โดยพิจารณาจากความพร้อม ดังนี้

5.2.1 มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

5.2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

5.2.3 มีกลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง

5.2.4 ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักและมีผลิตภัณฑ์เด่นที่จะพัฒนาต่อยอดได้

5.3 ประสานกับพื้นที่ตำบลเป้าหมาย

5.2.1 ประสานกับผู้นำหรือตัวแทนในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินงานฯ

5.2.2 จัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน 3 ทีม ได้แก่ ทีมอำนวยการในพื้นที่ ทีมจัดเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูล และทีมตรวจทานข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

5.4 พัฒนาศักยภาพคนในชุมชน

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการและสร้างความเข้าใจคณะทำงานทั้ง 3 ทีม โดยมีวิทยากรจากสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีเป็นผู้ดำเนินงาน

5.5 สร้างการมีส่วนร่วม

คณะทำงานทั้ง 3 ทีม ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน โดยมีสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เป็นผู้สนับสนุนและให้คำแนะนำ ดังนี้

5.5.1 รวบรวมข้อมูลการทำการเกษตรและที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบล อาทิ ชนิดหรือประเภทของการทำการเกษตร จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรในแต่ละชนิดหรือประเภทของการทำการเกษตร จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืช จำนวนปศุสัตว์ที่เพาะเลี้ยงแต่ละชนิด ราคาปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ราคาผลผลิต คุณสมบัติ/ลักษณะทางกายภาพของดินและน้ำ ขนาดการถือครองที่ดินทำการเกษตรของเกษตรกร กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ แหล่งเงินทุน จำนวนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร โรงงานแปรรูป สถานประกอบการ และตลาดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์การเกษตร เป็นต้น

5.5.2 สืบหาข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร อาทิ รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน และปัญหาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

5.5.3 วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมตาม ข้อ 5.1.1 และ 5.1.2 ข้างต้น และจัดทำ “ร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล” มีรายละเอียดประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งอาจประกอบด้วยการพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการของเกษตรกรใน 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) ปัญหาราคาสินค้าเกษตร (2) ปัญหาหนี้สิน (3) ปัญหาที่ดินทำกิน (4) ปัญหาแหล่งน้ำทำการเกษตร (5) ปัญหาเงินทุน และ (6) ความต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านต่างๆ

5.6 จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

5.6.1 จัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็นและกำหนดแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาชุมชน ทิศทางขับเคลื่อนเกษตรกรรมชุมชน และข้อเสนอแนะจากเกษตรกรในพื้นที่ และผู้เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน

5.6.2 ปรับปรุงร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ตามข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อให้มีความครอบคลุม สมบูรณ์ เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของเกษตรกร และจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลฉบับสมบูรณ์

5.7 สร้างการบูรณาการขับเคลื่อนที่เหมาะสม

5.7.1 จัดส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลให้กับสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

5.7.2 ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุน ช่วยเหลือในการดำเนินการ หรือร่วมบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร

5.7.3 จัดกิจกรรมแบบบูรณาการ ทั้งการอบรมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเกษตรตามความต้องการของชุมชน แก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร ปัญหาแหล่งน้ำ ที่ดินทำกินและอื่นๆ

5.7.4 ประสานการดำเนินการ/ร่วมบูรณาการในการดำเนินการ และติดตามผลความก้าวหน้า ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร และรายงานสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๑											หน่วยงาน รับผิดชอบ	
	ต.ค. 63	พ.ย. 63	ธ.ค. 63	ม.ค. 64	ก.พ. 64	มี.ค. 64	เม.ย. 64	พ.ค. 64	มิ.ย. 64	ก.ค. 64	ส.ค. 64		ก.ย. 64
1. ตั้งคณะทำงาน ขับเคลื่อนและพัฒนา แผนการเกษตรกรรม ตำบล	↔												สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.
2. คัดเลือกตำบลในการ จัดทำแผนพัฒนา เกษตรกรรมระดับตำบล	↔↔												สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.
3. ประสานกับพื้นที่ตำบล เป้าหมาย		↔↔											สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.
4. พัฒนาศักยภาพคนใน ชุมชน		↔↔↔											สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.
5. สร้างการมีส่วนร่วม		↔↔↔↔											สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.
6. จัดทำแผนพัฒนา เกษตรกรรมระดับตำบล		↔↔↔↔											สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.
7. สร้างการบูรณาการขับเคลื่อนที่ เหมาะสม			↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔↔										สภ.ร.บ./ สภ.ร.บ.

8. สถานที่ดำเนินงาน

พื้นที่ตำบลที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะทำงานฯ

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ/หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี และ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

10. ตัวชี้วัด

10.1 รูปเล่มแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล จำนวน 1 ตำบล

10.2 จัดทำชุดข้อมูลจำนวน ๑ ชุดข้อมูล

10.3 จัดกิจกรรมขับเคลื่อนพัฒนาอาชีพและแก้ปัญหาด้านการเกษตร จำนวน 1 เรื่อง

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 เกิดการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย โดยเกษตรกรเข้ามามี ส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ ค้นหาแนวทาง วางแผน และขับเคลื่อนการพัฒนาแก้ปัญหาของเกษตรกร

11.2 ประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนาภาคการเกษตรในตำบล ได้รับพัฒนาอาชีพ และแก้ปัญหาด้านการเกษตรจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

11.3 ตำบลเป้าหมายมีทีมงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลที่ประสิทธิภาพ

การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

ในการจัดทำแผนจะต้องมีการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแผนในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยในการจัดทำแผนครั้งนี้ ยึดการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 – พ.ศ. 2580) ซึ่งรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ริเริ่มจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในระยะเวลา 20 ปี เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ชัดเจนเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564) อีกทั้งเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญของแผนฉบับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 – พ.ศ.2580)

ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – พ.ศ.2580) วางเป้าหมายให้ไทยเป็นประเทศที่มีรายได้สูงระดับ 12,735 เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนต่อปี จึงต้องมุ่งเน้นยกระดับผลิตภาพและการใช้นวัตกรรม ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหาร ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวกับภาคการเกษตร ดังนี้

1) พัฒนาภาคการผลิตและบริการด้วยการเสริมสร้างฐานการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร พัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารที่มีศักยภาพในการแข่งขันเพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง

2) พัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน ด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล พัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและกลุ่มประชาชน เกษตรกรในชุมชนให้เป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งให้สามารถพึ่งพาตนเอง

3) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม มุ่งใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้าและบริการ และการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์

พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต วัยเรียนมีทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 วัยรุ่น/นักศึกษาให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพที่สอดคล้องตามความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิตสามารถอยู่และร่วมทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมและวัยทำงาน ให้มีการพัฒนาระดับสมรรถนะฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีการทำงานตามหลักการการทำงานที่มีคุณค่า เพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีความรู้ความเข้าใจทางการเงิน เพื่อให้สามารถจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว วัยผู้สูงอายุให้อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความสุข มีรายได้พอเพียงในการดำรงชีวิต มีงานที่เหมาะสมตามศักยภาพของประสบการณ์ มีหลักประกันทางสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม

ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึงปรับเปลี่ยนจากสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมเสมอภาคและเป็นธรรม เป็นสังคมที่คนอยู่กันได้อย่างมีความสุขอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน โดยมีแนวทางการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงเป็นธรรม ทั้งในด้านการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การปฏิรูปที่ดิน การถือครองที่ดินและการได้รับบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุข ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง การสร้างหลักประกันทางรายได้ให้กับแรงงานนอกระบบที่มายได้น้อยการจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมายที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีแนวทางร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1) จัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินการปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด เร่งรัดการปลูกไม้โดยเลียนแบบระบบธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ มีระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่กับป่าได้ระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อบริหารจัดการ

2) วางระบบการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ ให้มีแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนและแหล่งชะลอน้ำที่เพียงพอ เพื่อขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและการผันน้ำโดยชุดร่องน้ำและแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหอุทกภัย ภัยแล้ง ควบคู่กับการกำหนดพื้นที่รับน้ำของการพัฒนาลำน้ำลุ่มน้ำลุ่มน้ำ การปรับปรุงองค์กรและกฎหมาย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ยี่ดวิสัยทัศน์ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบวิสัยทัศน์ของประเทศ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ทั้งนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 10 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางการพัฒนา

1) เพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ ได้แก่ สร้างโอกาสการมีที่ทำกินของตนเองและยกระดับรายได้ของรัฐเข้าไปสนับสนุนการมีที่ดินทำกินอย่างยั่งยืนในรูปแบบที่ครบวงจร ตั้งแต่การจัดสรรที่ดินอย่างมีเงื่อนไข เพื่อป้องกันการเปลี่ยนมือให้แก่กลุ่มคนจนในภาคเกษตรที่ไร้ที่ดินทำกิน การพัฒนาทักษะความชำนาญ การจัดสรรเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง การขยายโอกาสในการเข้าถึงข่าวสาร สารสนเทศและองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและการสนับสนุนด้านการตลาด ตลอดจนส่งเสริมทักษะการบริหารเงิน เพื่อให้สามารถจัดการรายได้ เงินทุน และหนี้สินอย่างมีประสิทธิภาพ

2) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

1) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ด้านการพัฒนาภาคการเกษตร ได้แก่

1.1) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคกลางเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่ทำได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น

1.2) สร้างและถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีนวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และผลิตภัณฑ์เกษตรรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความหลากหลายของสินค้า รวมทั้งพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

1.3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

1.4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อาหารอุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกร และการรวมกลุ่มให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และทำการประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด(Zoning) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

1.5) ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวความคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

1.6) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคการเกษตร และสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตรให้มีความแม่นยำสามารถนำมาใช้วางแผนด้านการเกษตร ผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือดำเนินนโยบายบัณฑิตศึกษาด้านการเกษตร การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติ เพื่อสร้างเกษตรกรที่มีความรู้ความสารถในการยกระดับการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการ ตลอดจนปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

1) การรักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความสมดุลการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม โดยอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคงสมดุล และยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุน และระบบการกระจายน้ำให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และการจัดการฝายโดยชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยในภาคการผลิตให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น โดยปรับเปลี่ยนชนิด วิธีการ หรือรูปแบบการปลูกพืชให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่เก็บกัก และศักยภาพของพื้นที่รวมทั้งความต้องการของตลาด

3) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต และลุ่มน้ำสำคัญอย่างครบวงจร โดยลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

4) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน

5) พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนเพื่อคุ้มครองสิทธิชุมชนวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยบนพื้นที่ต้นน้ำหรือพื้นที่อนุรักษ์เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา

1) เร่งส่งเสริมการลงทุน วิจัยและพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม โดยเร่งรัดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2) ด้านการบริหารจัดการ สนับสนุนให้มีการทำวิจัยที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของพื้นที่เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1) การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

1.1) ภาคเหนือ พัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาดรวมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์สร้างความสมดุลแก่ระบบนิเวศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง โดยเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3) ภาคกลาง พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีความทันสมัย เป็นสากล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคกลางเป็นฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐานโลกสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของประเทศ

1.4) ภาคใต้ พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตเต็มศักยภาพของห่วงโซ่มูลค่า เพื่อสร้างรายได้ให้กับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งวางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ที่เป็นแหล่งต้นน้ำของภาค

แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 –พ.ศ.2564)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร แนวทางการพัฒนา

1) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร องค์กร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรวมด้วยการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร โดยสร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ประสบผลสำเร็จและประชาสัมพันธ์ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ ปลูกฝังค่านิยมทำการเกษตร บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นทางเลือกให้แก่เยาวชนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป สร้างระบบสวัสดิการให้แก่เกษตรกร ปรับโครงสร้างหนี้สินเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และเป็นแผนระยะยาว

3) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรทฤษฎีใหม่ ด้วยการเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2559 – 2564 ให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มพื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี และพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค

4) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) ด้วยการส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การทำเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การผลิตพันธุ์ดี การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เคมีอย่างถูกต้องตามค่าวิเคราะห์ดิน การป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ การวางแผนผลิต การบริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน รวมถึงการให้ความรู้เน้นความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาด

5) สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างต้นแบบการผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานตลอดห่วงโซ่อุปทานที่ประสบความสำเร็จในแต่ละชนิดสินค้า สนับสนุนความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรายใหญ่กับเกษตรกรรายย่อยให้เกิดการพัฒนาการผลิต และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรผ่านการส่งเสริมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ และถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรเชิงพาณิชย์ การพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งสามารถต่อยอดเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร รวมทั้งเชื่อมโยงและบูรณาการจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด โดยพัฒนากระบวนการก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล พัฒนาการกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร ลดการสูญเสียระหว่างเก็บเกี่ยว พัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร

2) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร โดยถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจและเกษตรกรพันธะสัญญากับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและพัฒนาสถานที่ พื้นที่ หรือศูนย์กระจายสินค้าของสหกรณ์ให้เป็นแหล่งรวบรวม คัดแยกคุณภาพ และกระจายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดผู้บริโภคระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ชุมชน จังหวัด/ข้ามจังหวัดและประเทศ

3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเอกลักษณ์และมูลค่าสูงตามความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยแนวคิดสร้างสรรค์หรือเกษตรประณีตตลอดโซ่อุปทาน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต

4) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพในอาเซียน ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางผลิตอาหารและส่งออกสินค้าเกษตร อาหารและผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสินค้าเกษตร หรือตลาดสินค้าเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับพื้นที่เชื่อมโยงกับระบบตลาดในระดับต่างๆ รวมทั้งสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดของสถาบันเกษตรกร

5) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ด้วยการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน หรือดำเนินการในรูปแบบ PPP (Public Private Partnership) โดยการจัดหาโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวก

6) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร ด้วยการสร้างระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม ตั้งแต่ระดับการผลิต การแปรรูป และการตลาดในเชิงบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ศาสตร์ด้านต่าง ๆ มาสนับสนุน เช่น กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการสร้างคุณค่าสินค้า รวมทั้งให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อนำผลวิจัยมาแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ สร้างนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการระดับท้องถิ่น และสนับสนุนการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับเอกชน เกษตรกรรุ่นใหม่ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่

2) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร และเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยการสนับสนุนและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความ

ต้องการผลผลิตทางการเกษตรกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอย่างทั่วถึงและทันเหตุการณ์ บริหารช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกษตรกรและผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันได้ง่าย และสะดวก รวดเร็ว อาทิ การจัดทำเป็น Application เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ การขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอีคอมเมิร์ซ

3) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ด้วยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานระดับจังหวัด ภูมิภาค และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยจัดหาสถานที่เหมาะสมเพื่อเผยแพร่และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจ นอกจากนี้สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร ราษฎรชาวบ้าน หรือชุมชนต้นแบบในการนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาเองมาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน แนวทางการพัฒนา

1) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ด้วยการ ปรับปรุง ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตร อาทิ ดิน น้ำ ทรัพยากรทางทะเล ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสัตว์ ทั้งในแหล่งอนุรักษ์ และแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดจนสนับสนุนการทำประมงอย่างยั่งยืน

2) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร สนับสนุนการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมการถ่ายทอด เทคโนโลยีการทำเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการลดปริมาณการใช้ สารเคมีการเกษตรและส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษ

3) บริหารทรัพยากรน้ำ ด้วยการเพิ่มปริมาณน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยพัฒนา ระบบการจัดการน้ำตามสภาพของพื้นที่อย่างทั่วถึง และครอบคลุมพื้นที่การเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการน้ำตลอดลุ่มน้ำ ทั้งแหล่งน้ำต้นทุน สร้างแก้มลิง ระบบส่งน้ำแบบท่อ การใช้น้ำชลประทาน ลด อัตราการสูญเสียการใช้น้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา และ แหล่งชุมชน

4) บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร ด้วยการจัดพื้นที่เกษตรกรรมตามความ เหมาะสมของชนิดพืช ปศุสัตว์ ประมงให้สอดคล้องกับลักษณะดิน น้ำ อากาศ อุณหภูมิ ส่งเสริมการจัดรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สนับสนุนที่ดินเพื่อการทำเกษตรแก่เกษตรกรที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน กระจายการถือ ครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการเกษตรกรรมมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ เกษตรกรรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนการออกกฎหมายคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อแก้ปัญหาและลด ความสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร

นโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ดังนี้

นโยบายรัฐบาลข้อ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกคืบเขตป่าสงวน โดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ไม่ได้รุกคืบ และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้มีใช้เกษตร

นโยบายรัฐบาลข้อ 6 การเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งดูแลเกษตรกรให้มรรายได้เหมาะสมด้วยวิธีต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร แก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนให้ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งรัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด นอกจากนี้ดำเนินการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการ เช่น แบ่งเขตปลูกพืชผลแต่ละชนิด ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ส่งเสริมการวิจัย แปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (พ.ศ.2560-2564) รวมทั้งสิ้น 4 ยุทธศาสตร์ 11 กลยุทธ์ 37 แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 6 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยูวเกษตรกรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง

1) การสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานการพัฒนาของกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกร/ สถาบันเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเชื่อมโยงเครือข่าย

2) การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มยูวเกษตรกร โดยการสนับสนุนของภาคีภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุน การส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอด ความรู้ เทคโนโลยีด้านการเกษตรและการจัดการแก่เกษตรกร และยูวเกษตรกร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

1) ให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร

2) การพัฒนาองค์กรความรู้เกษตรกร

3) สนับสนุนเยาวชนเข้าสู่ภาคเกษตรกร

4) การจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและคุ้มครองทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 15 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริม การพัฒนา การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และการแก้ไขปัญหาดิน และที่ดิน โดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร ให้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรของตน อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง

1) กำหนดนโยบายการปฏิรูปที่ดิน โดยเสนอร่าง พ.ร.บ. เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน 5 ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. ว่าด้วยสิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร, พ.ร.บ. ธนากรที่ดิน, พ.ร.บ. ภาษีที่อัตราก้าวหน้า, พ.ร.บ. กองทุนยุติธรรม รวมทั้งออกกฎหมายเฉพาะ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีของประเทศ ตลอดจนเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อยกเลิก กฎ ระเบียบที่ซ้ำซ้อน

2) พ.ร.บ. สถาบันพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

3) ข้อเสนอยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 5 แนวทาง

1) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานเดิม และแหล่งน้ำธรรมชาติเดิมให้สามารถเพิ่มปริมาณกักเก็บน้ำ

2) เพิ่มแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

3) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

4) ส่งเสริมให้มีการจัดรูปที่ดินในเขตพื้นที่ชลประทาน

5) สนับสนุนสระน้ำในไร่นาเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง

1) สร้างระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

2) พัฒนาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3) วางระบบคุ้มครอง ป้องกัน บรรเทาปัญหาผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มสิทธิสภาพและบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกิน และการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการเกษตร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

1) ร่างพระราชบัญญัติสวัสดิการเกษตรกร พ.ศ. ....

2) ให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ดิน

3) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริม คຸ້ມครอง และการพัฒนาระบบการเกษตรแบบพันธะสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. ....

4) ให้มีการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรายกจนตามแนวเกษตรกรรมยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการรักษาเสถียรภาพด้านราคาสินค้าเกษตร ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ 11 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยค้ำนึ่งถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

1) การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด

2) การประกันความเสี่ยงการผลิตและราคาการผลิต

3) การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเกษตรและเครือข่าย

4) การจัดตั้งบริษัทจัดการส่งออกสินค้าเกษตรรายผลผลิตผล/ ผลิตภัณฑ์ และศูนย์กระจาย

สินค้าเกษตรในตลาดประเทศเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 2 การค้ำนึ่งว่า วิจัย และพัฒนาภูมิปัญญาพันธุกรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่นนวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้ำนึ่งว่า วิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

1) ปกป้องคຸ້ມครองและรักษาภูมิปัญญา พันธุกรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น

2) พัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

3) ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยด้านการเกษตร

4) ระบบการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื้อโยงและพัฒนาความร่วมมือด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และเอกชน

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง

1) สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/ องค์กรเกษตรรายชนิดสินค้า

2) การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนา

พื้นที่

3) การสร้างความเป็นองค์เอกภาพของกลุ่ม/ องค์กรเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 แก้ไขปัญหาหนี้สินภาคการเกษตร และการสร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการด้าน กองทุนการเกษตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 5 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การเสนอแนวทางการเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง

- 1) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ โดยรวบรวมองค์การที่มีวัตถุประสงค์แก้ไขปัญหานี้สิน

เช่นเดียวกัน

- 3) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจร และลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง

- 1) ปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่มีอยู่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงกองทุนและได้รับการช่วยเหลือที่ครอบคลุมความต้องการด้านต่าง ๆ มากขึ้น

- 2) การพัฒนาคุณภาพ แหล่งทุนขนาดย่อยต่าง ๆ ในชุมชน ยกย่องเป็น “กองทุนพัฒนาเกษตรกรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร”

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 พ.ศ.2562 – 2565 มีประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น มีกลยุทธ์ 14 กลยุทธ์ในการพัฒนากลุ่มจังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ ด้วยนวัตกรรมสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มพื้นที่การทำเกษตร GAP และเตรียมความพร้อมเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมผู้ผลิต ผู้ประกอบการแรงงานภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมให้มีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตการบริหารจัดการตลาด และบริการโดยใช้นวัตกรรม

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดประชาสัมพันธ์ สินค้าและบริการ

กลยุทธ์ที่ 4 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสินค้า เกษตรอุตสาหกรรม และบริการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ภาคตะวันตก และอารยธรรมทวารวดี

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์ที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมการตลาด การประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนให้มีศักยภาพ ผลักดันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบอำนวยความสะดวก ระบบโลจิสติกส์และเครือข่ายคมนาคม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการค้าการลงทุนเชื่อมโยงการค้าสู่เอเชีย

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาด้านชายแดนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อการส่งออก

กลยุทธ์ที่ 5 ยกระดับผู้ประกอบการและแรงงานของกลุ่มจังหวัดให้มีความสามารถในการแข่งขันและสามารถประกอบธุรกิจระหว่างประเทศได้

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการค้า การลงทุนในกลุ่มจังหวัดและผลักดันให้มีการลงทุนในต่างประเทศ

แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2561 – 2565 มีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น มีกลยุทธ์ 22 กลยุทธ์ในการพัฒนาจังหวัด ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการเกษตรสีเขียวแบบครบวงจร และเมืองอาหารคุณภาพที่เติบโตอย่างมั่นคง

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ดิน และนวัตกรรมกรรมการทำการเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับการพัฒนาผลผลิต สินค้าเกษตรและอาหารสู่มาตรฐานเมืองอาหารเมืองสมุนไพรระดับสากล

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเกษตร 4.0 รองรับ การเกษตรแห่งยุคดิจิทัล และการเกษตรแห่งอนาคต

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมทั่วทุกพื้นที่เพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการเกษตรที่พึ่งตนเอง

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็งด้วยตนเอง และมีสมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันได้

กลยุทธ์ที่ 6 สร้างและพัฒนาการตลาดการเกษตรที่มีคุณค่า และมูลค่าเพิ่ม แบบครบวงจร หนุนเสริมเศรษฐกิจเพิ่มค่าจากฐานการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 7 สร้างคุณค่า มูลค่าเพิ่ม จากฐานการเกษตรก้าวหน้าแบบครบวงจรสู่อุตสาหกรรมการเกษตรเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจการค้า การบริการการท่องเที่ยวด้วยนวัตกรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่เติบโตจากชุมชน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวอาเซียนและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานการท่องเที่ยวด้วยบริการที่มีมูลค่าสูง

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ และเมืองการค้าที่มีศักยภาพพื้นฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่ เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตอย่างเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างอาชีพจากฐานธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการค้า การลงทุน การบริการ การท่องเที่ยว รองรับ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาสู่สังคมดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองการคมนาคม การขนส่ง การโลจิสติกส์ให้มีความปลอดภัย รองรับการท่องเที่ยว การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การเติบโตของเมือง และการเชื่อมโยงการค้าชายแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพประชาชน และความมั่นคงในคุณภาพชีวิตด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างวิถีชีวิตชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนน่าอยู่ สันติสุขตามแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคนคุณภาพ เสริมสร้างขีดความสามารถประชาชนตลอดช่วงวัยด้วยความรู้ และการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ ด้วยคุณภาพการบริการรัฐ และระบบสวัสดิการชุมชน มุ่งสู่ความเป็นเมืองสุขภาวะ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนมีความสงบเรียบร้อย น่าอยู่

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหาร การบริการรัฐที่ทันสมัย มีคุณภาพรองรับการเติบโตของจังหวัด การเชื่อมโยงสากล และการเสริมสร้างธรรมาภิบาลเพื่อประชาชนเชื่อมั่น และวางใจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

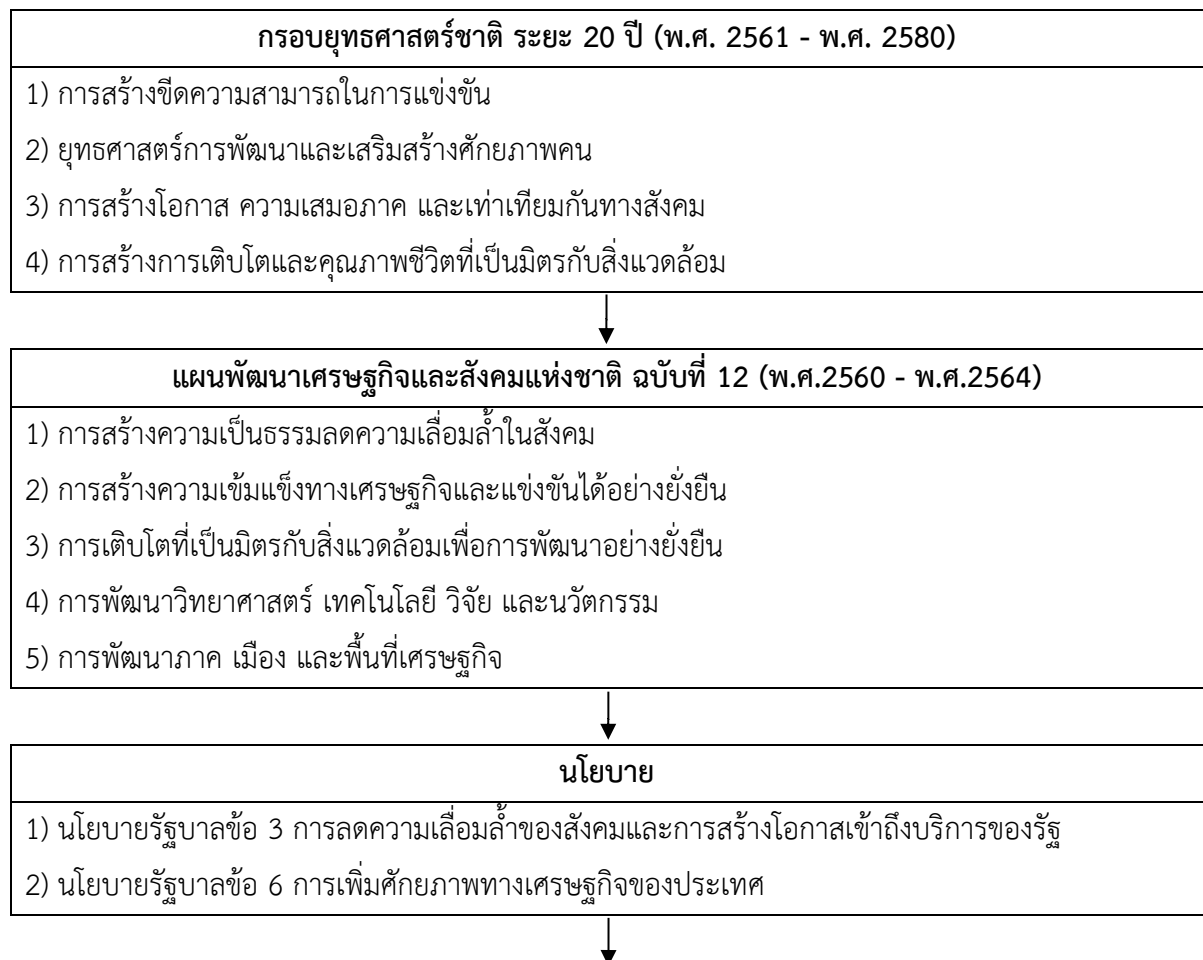
กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มความมั่นคงทางทรัพยากรทางธรรมชาติ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ

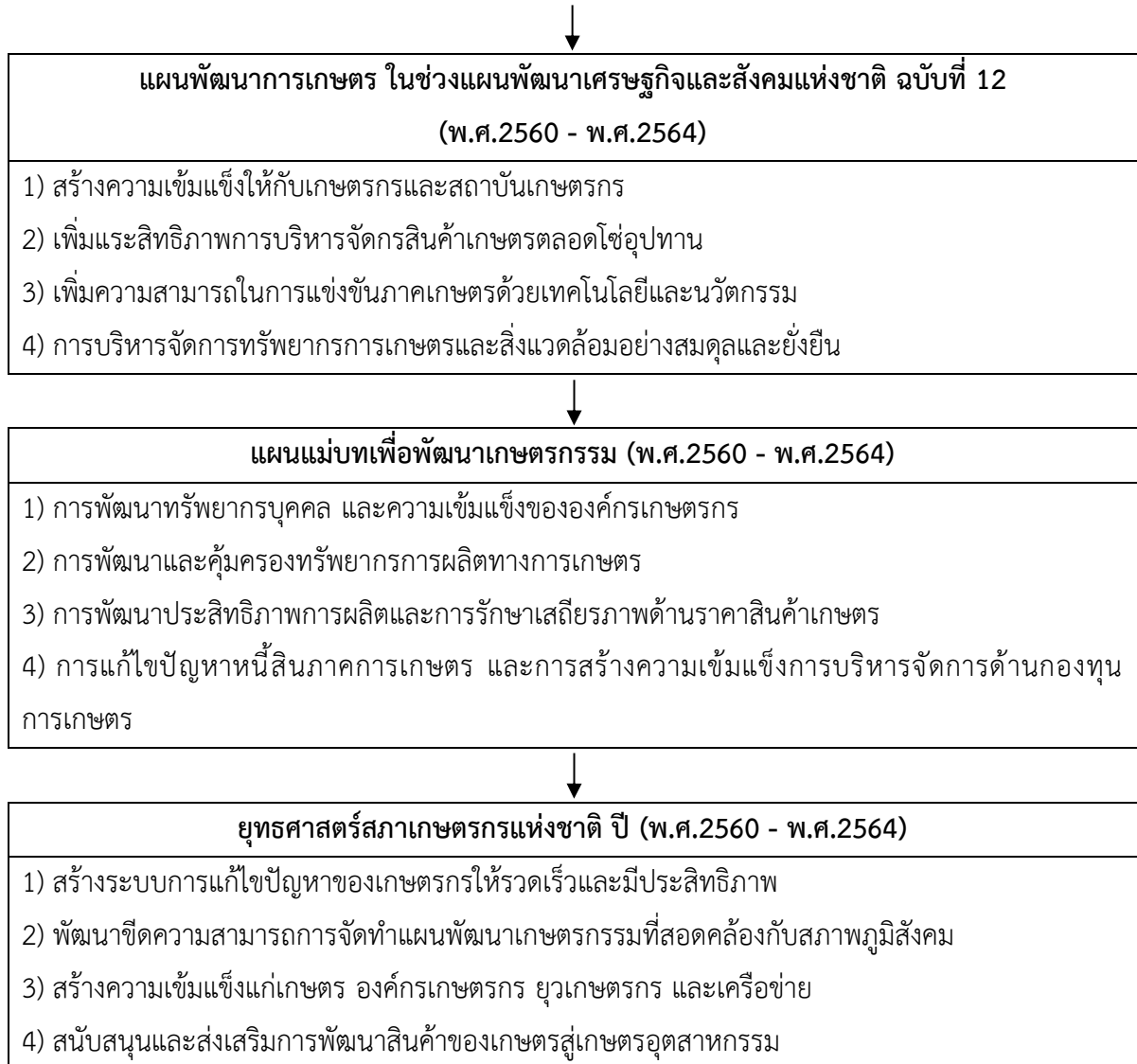
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร การจัดการน้ำท่วม น้ำแล้ง เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน เกษตรกร และพลังงานเพื่อการส่งเสริมการผลิตของอุตสาหกรรมสีเขียว

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนานิเวศน์เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดน้ำเสีย ลดมลพิษ ด้วยกลไกชุมชน และการจัดการแบบมีส่วนร่วม

ผังการเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบล

ประวัติความเป็นมา

หมู่บ้านดอนทราย มีพื้นที่เป็นที่ดอน มีดินทรายจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่าหมู่บ้านดอนทราย จนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

แผนที่อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ตำบลดอนทรายตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอปากท่อ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบล

ต่างๆ ดังนี้

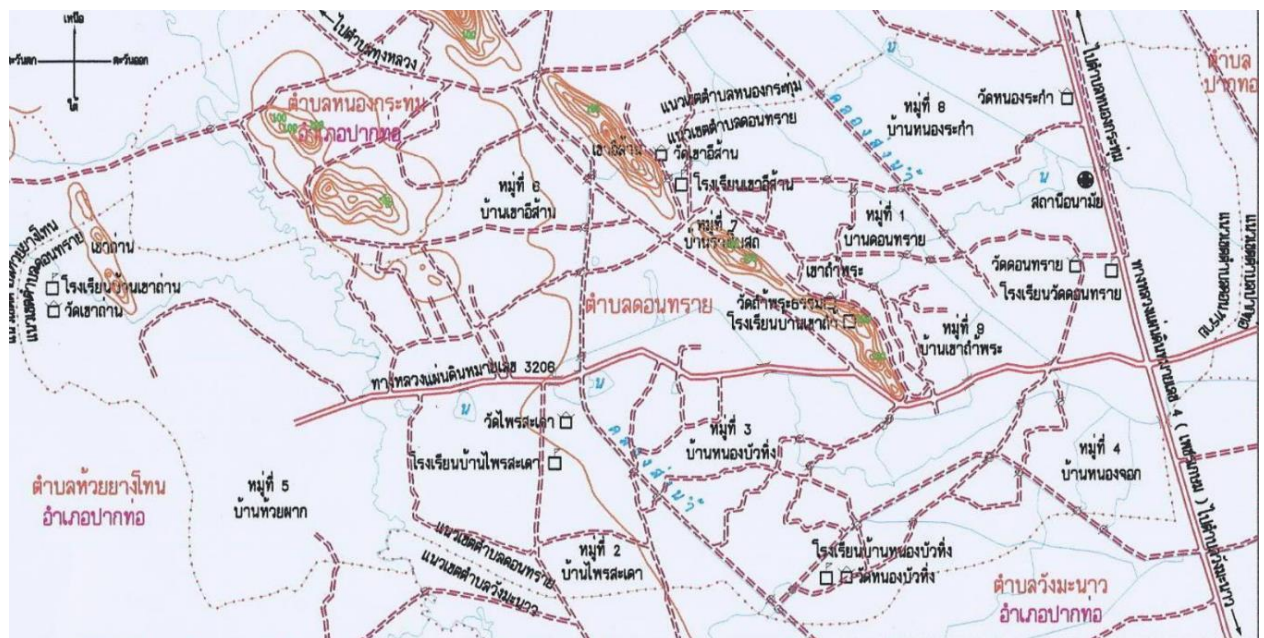
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลวังมะนาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

การปกครอง / ประชากร

ตำบลดอนทราย มีพื้นที่ทั้งหมด 23,762 ไร่ ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 9,677 คน ครัวเรือนจำนวน 3,275 ครัวเรือน มีรายละเอียดดังนี้ ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	ประชากร (คน)
1	ดอนทราย	นายชุมพล สันตานนท์	1,420	233	791
2	ไพรสะเดา	นายสมบุรณ์ เนาว์สถาน	7,637	521	1,919
3	หนองบัวหึ่ง	นายยอด คล้ายศิริ	2,181	432	1,531
4	หนองจอก	นายวัชระ อินทร์พรหม (กำนัน)	2,621	1,015	1,780
5	เขาก่าน	นายปราโมทย์ เดิมต่อ	3,860	395	1,462
6	เขาอีसान	นายนิพัฒน์ เนื่อนิม	1,331	135	368
7	รางโบสถ์	นายเฉลียว ฤทธิเดช	1,506	183	580
8	หนองระกำ	นายอำนาจ ทับทิม	1,605	216	721
9	เขากำพระ	นายวรรณัย นิ่มน่วม	1,601	145	525
รวม 9 หมู่บ้าน			23,762	3,275	9,677

แผนที่ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ลักษณะสภาพภูมิประเทศ

ภูมิลักษณะโดยทั่วไปของตำบลดอนทราย ลักษณะทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ที่ราบสูงดินปนทรายและภูเขาเป็นบางส่วน สภาพเหมาะสำหรับทำการเกษตรและอุตสาหกรรม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอปากท่อ มีรูปร่างเป็นแนวยาวบริเวณกว้างมีพื้นที่ลาดเท โดยมีความลาดเทจากด้านทิศตะวันตกลงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 0.1 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะสภาพภูมิอากาศ

ภูมิอากาศโดยทั่วไปของตำบลดอนทรายเป็นอากาศร้อนชื้น ประกอบด้วย 3 ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติหนาวเย็นและแห้ง จะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้อากาศเย็นและแห้งแล้ง โดยในเดือนธันวาคมและมกราคมมีอากาศหนาวจัดในรอบปี

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม จะมีลมจากทิศใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไปเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดในรอบปีเนื่องจากดวงอาทิตย์ได้โคจรจากซีกโลกใต้มายู่ในละติจูดที่ตั้งฉากกับประเทศไทย จึงได้รับรังสีจากดวงอาทิตย์เต็มที่

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นฤดูที่มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดจาก มหาสมุทรอินเดียปกคลุมประเทศไทย ลมนี้เป็นลมร้อนและชื้นจึงทำให้มีฝนชุกทั่วไปและมีอากาศชุ่มชื้น เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนตุลาคม

แหล่งน้ำ

ประชาชนและเกษตรกรในตำบลดอนทราย มีแหล่งน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และใช้เพื่อการเกษตร 12,348.63 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.96 ของพื้นที่ทั้งหมด

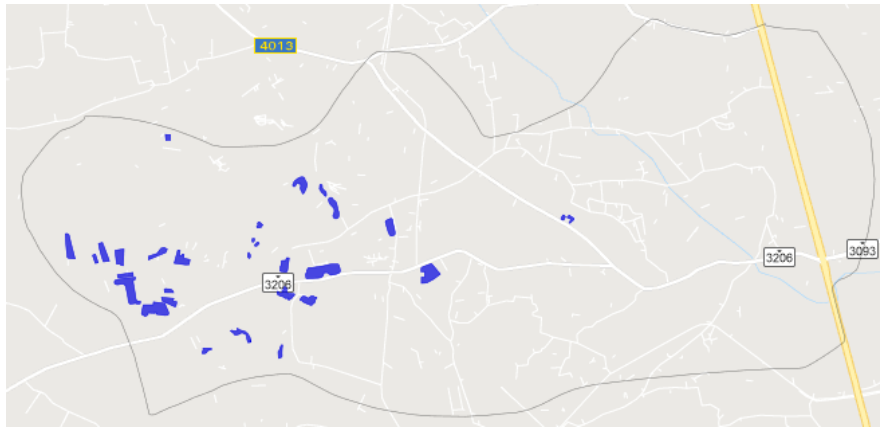
- พื้นที่ชลประทาน ตำบลดอนทราย มีพื้นที่ชลประทานจำนวน 12,015.70 ไร่

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่ชลประทาน ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

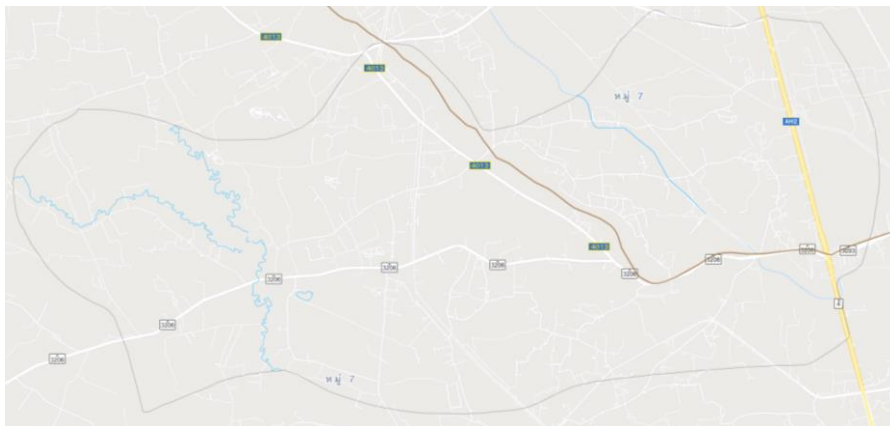
- พื้นที่อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลอนทราย มีพื้นที่อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 332.93 ไร่

แผนที่แสดงพื้นที่อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

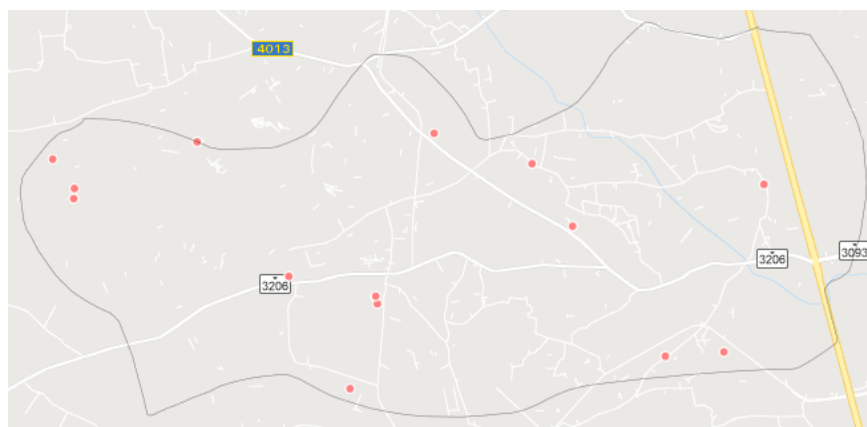
- เส้นทางน้ำที่มีน้ำตลอดปี ตำบลอนทราย มีคลองชลประทานสายใหญ่ไหลผ่านหมู่ที่ 6,2,3,4 คลองชลประทานสายเล็กไหลผ่านหมู่ที่ 7,8,9,4 และลำห้วยไหลผ่านหมู่ที่ 5,6

แผนที่แสดงเส้นทางน้ำที่มีน้ำตลอดปี ตำบลอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

- บ่อน้ำบาดาล ตำบลอนทราย มีบ่อน้ำบาดาล จำนวน 30 จุด

แผนที่บ่อน้ำบาดาล ตำบลอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ชุด/กลุ่มดินและความเหมาะสมของดิน

กลุ่มชุดดินที่ 6 จำนวน 6,411.63 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 16 จำนวน 3,332.13 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแบ่งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 40 จำนวน 3,099.28 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 7 จำนวน 1,0811.05 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

กลุ่มชุดดินที่ 52 จำนวน 1,067.11 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นด่าง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

กลุ่มชุดดินที่ 62 จำนวน 1,013.34 ไร่

ลักษณะเด่น พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สํารวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

กลุ่มชุดดินที่ 2 จำนวน 657.37 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

กลุ่มชุดดินที่ 43 จำนวน 308.85 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินต้นถึงลูกรัง เศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 17 จำนวน 294.51 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่บภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 35 จำนวน 187.14 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก 50-100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ 18 จำนวน 90.26 ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก 100 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ระบบบริการพื้นฐาน(การคมนาคมขนส่ง)

พื้นที่ตำบลดอนทราย มีเส้นทางคมนาคม 4 ประเภท โดยแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

- ถนนคอนกรีต จำนวน 6 สาย

1. สายบ้านดอนทราย - บ้านเขาถ้ำพระ
2. สายภายในบ้านหนองจอก หมู่ที่ 4
3. สายหมู่ที่ 3
4. สายหมู่ที่ 7
5. สายหมู่ที่ 8
6. สายหมู่ที่ 9

- ถนนลาดยาง จำนวน 18 สาย

1. สายแยกถนนเพชรเกษม-วัดหนองระกำ
2. สายหน้าวัดดอนทราย บ้านดอนทราย

3. สายบานดอนยายมอญ บานดอนทราย
4. สายบานดอนทราย-บ้านหนองจอก
5. สายแยกจากถนนปากทอ-บานทayang เขาวัดเขาถ้ำพระ
6. สายแยกจากถนนปากทอ-บานทayang-บ้านหนองบัวหึ่ง
7. ถนนเพชรเกษมตัดผ่าน
8. ถนน รพช. สายบ้านเขาถ้ำ-บ้านทุ่งหลวง
9. ถนน รพช. สายบ้านหนองกระทุ่ม-บ้านเขาช้าง
10. ถนนทางหลวงสายปากทอ-บ้านท่ายาง
11. ถนนแยกจากปากทอ-บานทayang หมู่ที่ 5
12. ถนนสายบุชา-เขาถ้ำน หมู่ที่ 5
13. ถนนสายหนองตบเต่า-ไพรน้อย หมู่ที่ 2
14. ถนนสายบ้านเขาถ้ำพระ-สถาบันฯ หมู่ที่ 9
15. ถนนสายของฝาก-สถาบันฯ หมู่ที่ 9
16. ถนนสายวิเวกวิน หมู่ที่ 6
17. ถนน อบจ. สายวัดเขาถ้ำน เชื่อมตำบลหนองกระทุ่ม
18. ถนนสายบ้านรางโปกส-บ้านหนองระกำ หมู่ที่ 7-หมู่ที่ 8

- ถนนลูกรัง จำนวน 25 สาย

- ถนนดิน จำนวน 7 สาย

การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบ คือไฟฟ้าสองสวางทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุม พื้นที่ที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าสองสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย จึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนนการแก้ปัญหา คือ ประสานความร่วมมือกันในหลายๆ ฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่

การประปา

ตำบลดอนทราย มีการให้บริการประปาหมู่บ้านให้กับประชาชนและได้นำบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย เพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการให้ทั่วทุกหมู่บ้านในตำบลดอนทรายต่อไป

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และอิสลาม มากตามลำดับ โดยในพื้นที่ตำบลดอนทราย มีวัดจำนวน 9 แห่ง ได้แก่

1. วัดดอนทราย	ตั้งอยู่หมู่ที่ 1	6. วัดเขาวีสาน	ตั้งอยู่หมู่ที่ 6
2. วัดไพรสะอาด	ตั้งอยู่หมู่ที่ 2	7. วัดรางโบล	ตั้งอยู่หมู่ที่ 7
3. วัดถ้ำทะลุ	ตั้งอยู่หมู่ที่ 3	8. วัดบุรุษาราม	ตั้งอยู่หมู่ที่ 7
4. วัดหนองบัวหึ่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 3	9. วัดหนองระกำ	ตั้งอยู่หมู่ที่ 8
5. วัดเขาก่าน	ตั้งอยู่หมู่ที่ 5	10. วัดเขากำพระ	ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

การศึกษา

ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา(ป.4,ป.7,ป.6) มากที่สุด ร้อยละ 55.34 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ (มศ.1-3 หรือ ม.1-3) ร้อยละ 13.04 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.4-5 หรือ ม.4-6) ร้อยละ 10.22 โดยในตำบลดอนทรายมี โรงเรียน 6 โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด จำนวน 6 ศูนย์ ดังนี้

1. โรงเรียนวัดดอนทราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดดอนทราย ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
2. โรงเรียนบ้านไพรสะอาด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านไพรสะอาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
3. โรงเรียนบ้านหนองบัวหึ่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านหนองบัวหึ่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
4. โรงเรียนบ้านเขาก่าน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านเขาก่าน ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
5. โรงเรียนบ้านเขาวีสาน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านเขาวีสาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 6
6. โรงเรียนบ้านเขากำ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนบ้านเขากำ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

ในปัจจุบันนักเรียนจะเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนชั้นประถมศึกษา จะศึกษาอยู่โรงเรียนในพื้นที่ตำบลดอนทราย(โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ส่วนใหญ่จัดให้มีการเรียนรู้ภาค การเกษตรในหลักสูตร โดยให้ปราชญ์เกษตรในพื้นที่ เช่น นายธำรง ทศนา ให้ความรู้แก่นักเรียน) เมื่อเลื่อน ระดับการศึกษาขึ้นไปในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย จะนิยมศึกษาในตัวอำเภอปากท่อหรือตัวเมืองใน อำเภอเมืองราชบุรี

สาธารณสุข

ตำบลดอนทราย มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลดอนทราย มีการให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 9 หมู่บ้าน จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ประชาชนส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคไขเถิดดอก มือ ปาก เทาในเด็ก และโรคอื่นๆ

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 45.37 ,ทำการเกษตรกรรม ร้อยละ 9.89 , ค้าขาย ร้อยละ 3.65 , อยู่ระหว่างกำลังศึกษา ร้อยละ 22.57 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 12.26

แบบข้อมูลการเกษตรตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี																					
หมู่ที่	ชื่อบ้าน	พื้นที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวนครัวเรือน		พื้นที่ทำการเกษตร(ไร่)														พื้นที่ ทำการเกษตร รวม(ไร่)	อื่นๆ (ไร่)	
			ทั้งหมด (ครัวเรือน)	เกษตร (ครัวเรือน)	ทำนา		ทำไร่		พืชผัก		ไม้ผลไม้ยืนต้น		ไม้ดอกไม้ประดับ		ประมง		ปศุสัตว์				
					พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน			พื้นที่
1	ดอนทราย	1,420	230	44	511	43														511	
2	โพรสะเดา	10,063	505	98	869	82	42	4	7	4	3	2								921	
3	หนองบัวหึ่ง	1,602	418	154	1,417	140			5	3	5	3								1,427	
4	หนองจอก	2,621	1,002	133	1,578	122			7	2										1,585	
5	เขาด่าน	2,387	387	175	1,475	131	8	2	198	54	8	3						1	2	1,690	
6	เขาวีสาน	1,331	123	12	14	2	20	1	5	4	5	3								44	
7	รางโบลต์	1,506	177	103	864	93	4	1	2	2			2	1				1	3	873	
8	หนองระกำ	1,605	213	120	901	85														901	
9	เขาด้าพระ	927	142	75	980	72			2	1										982	
รวม	9 หมู่บ้าน	23,462	3,197	914	8,609	770	74	8	226	70	21	11	2	1				2	5	8,934	

ข้อมูลจาก ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี พ.ศ.2563

ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตรอำเภอปากท่อ

รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช พืชอายุสั้น (รต.01) จำแนกตามพื้นที่

กลุ่ม ทั้งหมด ชนิด ทั้งหมด พันธุ์ ทั้งหมด

จังหวัด ราชบุรี อำเภอ ปากท่อ ตำบล ดอนทราย ปี 2562

ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ 13 เดือน มกราคม พ.ศ. 2564 เวลา 14:38น.

พืช	จำนวน ครัวเรือน เกษตร	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่ไถหน่อไว้ออ (ไร่)	เนื้อที่เสียหาย (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าว	1,392	18,000.00	0	0	18,000.00	17,000,000.00	944.44	6.74
ข้าวนาปี	712	9,000.00	0	0	9,000.00	9,000,000.00	1,000.00	6.5
ข้าวนาปรัง	680	9,000.00	0	0	9,000.00	8,000,000.00	888.89	7
พืชไร่	44	645	46	0	446	1,816,000.00	4,071.75	2.69
เผือก	4	10	0	0	0	0	-	-
หญ้าเลี้ยงสัตว์	18	200	46	0	46	66,000.00	1,434.78	0.5
มันสำปะหลังโรงงาน	22	435	0	0	400	1,750,000.00	4,375.00	2.77
พืชผัก	141	1,736.00	0	0	1,639.00	4,878,000.00	2,976.21	19.93
กะหล่ำดอก	15	839	0	0	839	3,320,000.00	3,957.09	16.87
ข้าวโพดรับประทานฝักสด	22	109	0	0	85	76,000.00	894.12	13.88
แตงกวา	50	535	0	0	510	910,000.00	1,784.31	20.05
ถั่วฝักยาว	50	238	0	0	195	542,000.00	2,779.49	38.75
มะระจีน	4	15	0	0	10	30,000.00	3,000.00	30

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขประมาณการจะมีความชัดเจนเมื่อได้สรุปผลเป็นข้อมูลเอกภาพแล้วเท่านั้น

แหล่งที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร

รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช พืชอายุยาว(รด.02) จำแนกตามพื้นที่

กลุ่ม ทั้งหมด ชนิด ทั้งหมด พันธุ์ ทั้งหมด

จังหวัด ราชบุรี อำเภอ ปากท่อ ตำบล ดอนทราย ปี 2562

ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ 13 เดือน มกราคม พ.ศ. 2564 เวลา 14:46น.

พืช	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	เนื้อที่ยืนต้นทั้งหมด (ไร่)			เนื้อที่เสียหาย (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่		ราคาขายเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
		ให้ผลผลิต	ยังไม่ให้ผล	รวม (ไร่)				/เนื้อที่ให้ผลผลิต (กิโลกรัม/ไร่)	/เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม/ไร่)	
ไม้ยืนต้น	10	50	73	123	0	50	50,000.00	1,000.00	1,000.00	1.5
ปาล์มน้ำมัน	2	50	50	100	0	50	50,000.00	1,000.00	1,000.00	1.5
มะพร้าว	8	0	23	23	0	0	0	-	-	-

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขประมาณการจะมีความชัดเจนเมื่อได้สรุปผลเป็นข้อมูลเอกภาพแล้วเท่านั้น

แหล่งที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร

จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ ปี 2563												
หมู่ที่ - หมู่บ้าน	เกษตรกร (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	หมู (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	นกกระทา (ตัว)	สัตว์อื่นๆ (ตัว)	พืชอาหาร สัตว์ (ไร่)
01 - ดอนทราย	66	438	0	0	95	1,404	101	0	0	0	180	0
02 - ไพรสะเดา	53	743	0	0	83,649	105,926	172	33	0	0	623	0
03 - หนองบัวหึง	54	446	0	2	775	1,808	50	0	0	0	141	0
04 - หนองจอก	31	311	0	0	23	457	15	0	0	0	93	0
05 - เขาด่าน	38	925	0	0	6,447	608	32	0	0	0	117	0
06 - เขาน้ำร้อน	12	75	0	0	16,020	131	7	0	0	0	65	0
07 - รางโปลี	24	232	0	0	28,000	146	12	0	0	0	128	0
08 - หนองระกำ	31	296	0	0	23,796	336	0	0	0	0	85	0
09 - เขาดำ	36	448	0	0	0	655	34	0	0	0	97	0
รวม 9 หมู่บ้าน	348	3,944	0	2	158,805	111,513	423	33	0	0	1,534	0

ข้อมูลจาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี

ทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดราชบุรี

ตำบล : ดอนทราย จำนวน 47 ฟาร์ม

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)	จำนวนฟาร์ม	จำนวนหน่วยเลี้ยง (บ่อ)	เนื้อที่ฟาร์ม (ไร่)	เนื้อที่เลี้ยงรวมทั้ง หมด (ไร่)
จระเข้नाจืด	4	4	12	12.75	2.25
ปลาคาร์ฟ	1	1	4	3.00	1.00
ปลาจระเข้नाจืด	1	1	1	13.25	1.00
ปลาดุก	1	1	1	2.00	2.00
ปลาดุกบิ๊กอุย	2	2	3	20.30	3.00
ปลาตะเพียน	16	16	17	149.00	36.50
ปลานิล	17	17	22	136.25	26.75
ปลาชี่สกเทศ	1	1	1	5.00	1.00
ปลาสรวย	4	4	5	8.25	4.75
รวม	47	47	66	349.80	78.25

ข้อมูลจาก สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 3

การประเมินสถานการณ์ด้านการเกษตรของตำบล

ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตรตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดทำแผนเกษตรกรรมระดับตำบล โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ๖ ด้าน ประกอบด้วย ปัญหานี้ล้น ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประชุมคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมชุมชนของตำบลดอนทรายแล้ว ดังนี้

ปัญหานี้ล้น		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
1. ปัญหานี้ล้นของเกษตรกรที่เกิดจากการลงทุนภาคการเกษตร	1. ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น 2. ราคาจำหน่ายผลผลิตไม่มีเสถียรภาพ 3. ปัญหาภัยธรรมชาติ	1. ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน 2. พักหนี้ พร้อมกับลดดอกเบี้ยภาคการเกษตรให้กับเกษตรกร 3. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนาต่อยอดธุรกิจ 4. ปรับเปลี่ยนชนิดพืช/ปศุสัตว์/ประมง ให้เหมาะสมกับพื้นที่ 5. เพิ่มองค์ความรู้ การผลิตสารอินทรีย์ชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการเกษตร 6. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อร่วมกันลงทุนเกี่ยวกับเครื่องจักร และเทคโนโลยีการเกษตร 7. ปรับเปลี่ยนพื้นที่ การเกษตรบางส่วนเป็นการปลูกพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุน

2. ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร	1. ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น 2. ขาดการวางแผนการเงินที่ดี	1. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพและการประกอบอาชีพ 2. สร้างอาชีพเสริมในครัวเรือนและชุมชน 3. ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน
---	--	--

ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
1. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรใช้งานได้ไม่เต็มศักยภาพ	1. คลองส่งน้ำต้นเงิน จากตะกอนดิน วัชพืช และมีผักตบชวามาก ดังนี้ - เขาด้าพระ(หมู่ 7 ,หมู่ 9) - คลองสาย18 หมู่ 1 - ลำห้วยม. 5 , ม.6 2. คลองส่งน้ำ และประตูน้ำชำรุด ดังนี้ - สายคูที่18 , สายคูที่19 - คลองส่งน้ำบ้านนายลอยหมู่8 3. เมื่อชลประทานมีการจัดสรรน้ำให้เกษตรกร เกษตรกรผู้ที่อยู่ท้ายน้ำไม่ได้รับน้ำอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะคลองสาย 18 หมู่ 1 4. ปัญหาน้ำเสียจากฟาร์มหมูในหลายพื้นที่โดยเฉพาะ ม.5 ม.6	1. ขุดลอกคู คลอง ทุกสาย เพื่อเปิดทางให้น้ำไหลได้สะดวกมากยิ่งขึ้น 2. ซ่อมแซมคลองส่งน้ำและประตูเปิดปิดน้ำที่ชำรุดทุกพื้นที่ 3. สร้างประตูเปิดปิดน้ำเพิ่มเติม 4. ดาดคลองซีเมนซีในคูคลอง 5. วางแผนการบริหารจัดการน้ำในชุมชนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งเกษตรกร ฟาร์มเลี้ยงสุกร โรงงานอุตสาหกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกท้องที่มีส่วนร่วม และหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน 6. บังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด
2. แหล่งน้ำไม่เพียงพอ	1. พื้นที่หมู่ที่ 5 ไม่มีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอเนื่องจากน้ำบาดาลของหมู่บ้านปนเปื้อนไม่สามารถใช้ได้	1. ดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมและสร้างใหม่ ให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

	<p>2. พื้นที่หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ไม่มีน้ำชลประทานไหลผ่าน มีเพียงแหล่งน้ำจากลำห้วยธรรมชาติ และสระกักเก็บน้ำในพื้นที่</p> <p>3. พื้นที่หมู่ 5 และหมู่ที่ 6 มีแหล่งน้ำไม่มีการเกษตรเพียงพอในฤดูแล้ง จากลำห้วยและสระกักเก็บน้ำที่แห้ง</p>	<p>2. ก่อสร้างระบบสูบน้ำจากสระน้ำเพื่อการเกษตรโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ให้เกษตรกร</p> <p>3. ขยายเขตชลประทาน และสร้างฝายกั้นน้ำในลำห้วย ม.5</p>
--	--	--

ปัญหาที่ดินทำกิน		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
<p>1. พื้นที่เหมาะสมแก่การเกษตร ถูกใช้เพื่อการก่อสร้างอาคาร และดำเนินกิจการต่างๆ</p>	<p>1. ขาดแคลนเกษตรกรรุ่นใหม่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>2. ปัญหาของอาชีพเกษตรกรรมที่มีมากมาย ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น</p> <p>3. เกษตรกรขายที่ดินทำกินให้กับนายทุน</p>	<p>1. การออกกฎหมายจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้าตามมูลค่าและขนาดการถือครองที่ดิน รวมไปถึงการมีกฎหมายกำหนดเพดานการถือครองที่ดินสูงสุดของเอกชนแต่ละราย เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างคุ้มค่า ไม่ปล่อยให้รกร้างว่างเปล่า และยังเป็น การเพิ่มต้นทุนให้กับนายทุนที่สะสมที่ดินเพื่อเก็งกำไร มีผลให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินออกมา</p> <p>2. ปรับปรุงพ.ร.บ.การเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้เช่าและผู้ให้เช่า เพื่อเอื้อให้ผู้ถือครองที่ดินไม่ปล่อยให้ดินไว้รกร้าง</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป</p>

<p>2. เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ดินทำกิน และถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนในการรับสิทธิประโยชน์ความช่วยเหลือจากภาครัฐ</p>	<p>1. เกษตรกรขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับพ.ร.บ.เช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม</p> <p>2. ที่ดินเดิมของเกษตรกรตกเป็นของนายทุนหรือสถาบันการเงิน</p>	<p>1. สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรโดยการส่งเสริมการทำสัญญาเช่าให้ถูกต้อง พร้อมกับให้องค์ความรู้ด้านกฎหมายการเช่าที่ดินให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง</p> <p>2. ศึกษาอัตราการเช่าที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่ และชนิดสินค้าให้มีความเหมาะสม</p>
--	--	---

ปัญหาราคาสินค้าเกษตร		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
<p>1. ราคาข้าวตกต่ำ</p>	<p>1. ผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดมากเกินไปกว่าที่คาดการณ์ไว้</p> <p>2. ราคาข้าวของประเทศคู่แข่งลดลง</p> <p>3. อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ใช้วัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์ทดแทนการใช้ข้าว</p>	<p>1. สร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มและองค์กรเกษตรกรผู้ทำนาให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้</p> <p>2. ให้องค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าว</p> <p>3. ควบคุมการเพาะปลูกให้อยู่ในพื้นที่เขตเหมาะสม</p> <p>4. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน</p> <p>5. ยกระดับมาตรฐานคุณภาพการผลิตข้าวอย่างครบวงจรให้สามารถจำหน่ายในตลาดระดับสูงได้</p> <p>6. ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมข้าว</p>
<p>2. ราคาสินค้าเกษตรชนิดอื่น ๆ ตกต่ำ</p>	<p>1. เกษตรกรขาดการวางแผนการเพาะปลูก และการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร ทำให้ผลผลิตชนิดเดียวกันล้นตลาด และส่งผลทำให้ราคาถูก</p>	<p>1. เพิ่มองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการภาคเกษตร</p> <p>2. ส่งเสริม และสร้างกลุ่มองค์กรเกษตรกรเพื่อต่อราคาผลผลิต</p>

	2. ประชาชนในพื้นที่ยังขาดทักษะ การประกอบการและความรู้ ด้านการตลาด 3. เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญ ของการรวมกลุ่ม	
--	---	--

ปัญหาสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
1. ต้องการองค์ความรู้เกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมีในการผลิตพืช	1. เกษตรกรต้องการลดต้นทุนการผลิตพืชที่เกิดจากการใช้สารเคมีในการผลิต 2. เกษตรกรต้องการยกระดับมาตรฐานการผลิตของตนเองให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น	1. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อใช้ในการผลิต 2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตสมุนไพรในป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช 3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในการใช้เชื้อราชีวเวเรียในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช 4. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี
2. ต้องการองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการผลิตด้านการเกษตร	1. เกษตรกรต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น 2. เกษตรกรต้องการจำหน่ายผลผลิตให้มีราคาสูงขึ้น	1. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิต(ลดต้นทุน เพิ่มปริมาณ และคุณภาพ)ของผลผลิตการเกษตร 2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตการเกษตร 3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการตลาดภาคการเกษตรให้เกษตรกร

<p>3. ต้องการศึกษเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรต้องการความมั่นคงในการดำรงชีพอย่างมั่นคงยั่งยืน 2. เกษตรกรต้องการต้นแบบของการทำเกษตรกรรมที่ประสบผลสำเร็จ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จ 2. จัดตั้งและส่งเสริมให้มีศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ 3. นำปราชญ์เกษตร/บุคคลต้นแบบ ที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพการเกษตร เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ
<p>4. ปัญหาของเกษตรกรผู้ทำนาข้าว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พันธุ์ข้าวปลูกมีราคาแพง 2. ปัญหาวัชพืช ข้าวตืด ข้าวแดง 3. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร 4. โรคและแมลงศัตรูข้าวมาก 5. ผลผลิตข้าวตกต่ำ 6. ดินเสื่อมคุณภาพ โดยเฉพาะพื้นที่หมู่ 3 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมส่งเสริมองค์ความรู้การผลิตข้าว เมล็ดพันธุ์ข้าว การบริหารจัดการแปลงข้าวให้เกษตรกร 2. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดของชุมชน 3. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีข้าวสายพันธุ์ดีในการเพาะปลูก เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูข้าว และเพิ่มผลผลิตข้าวเพิ่มสูงขึ้น 4. สนับสนุนให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าว เช่น การใช้โดรนฉีดพ่นแทนแรงงานจากคน 5. ผลักดันศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเกษตรกรผู้ทำนาข้าว (นายธำรง ทัศนาก) ให้เป็นต้นแบบการเรียนรู้แก่เกษตรกรผู้ทำนาข้าวทุกหมู่บ้าน

ปัญหาด้านสังคมหรือคุณภาพชีวิตของเกษตรกร		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
1. ต้องการพัฒนาความคิดของ เยาวชนในตำบลให้เติบโตเป็น บุคลากรที่มีคุณภาพ	1. เป็นช่วงวัยที่อยากรู้อยากลอง อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ จึง เป็นช่วงวัยที่สำคัญในการ กำหนดเส้นทางดำเนินชีวิต 2. เยาวชนบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต	1. ดำเนินงานกิจกรรมหรือ โครงการที่เยาวชนสนใจ เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ โดยเฉพาะการ ดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิด รายได้ อาทิเช่น การรวมกลุ่ม เยาวชนเพื่อทำเกษตรกรรม 2. ให้องค์ความรู้ด้านการเกษตร ส่งเสริมการทำเกษตรกรรม ให้เป็นรายได้เสริมจากงาน ประจำเป็นการเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในครัวเรือน

สาระสำคัญในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.2553 มาตรา 41 กำหนดให้แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมมีสาระสำคัญอย่างน้อย 11 เรื่อง ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้รวบรวมข้อมูลจากแบบจัดเก็บข้อมูลฯ ที่ได้รับจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรในพื้นที่ตำบลอนทรายพร้อมกับได้สรุปสาระสำคัญเป็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขในแต่ละเรื่อง โดยได้จัดลำดับเรียงตามความสำคัญไว้แล้ว ดังนี้

1. การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. คู คลองส่งน้ำตื้นเขิน ไม่สามารถส่งน้ำให้ทำการเกษตรได้	1. ให้องค์กรรับผิดชอบดำเนินการขุดลอก 2. เกษตรกรรวมตัวเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ แล้วร่วมกันขุดลอกคลองบำรุงรักษา
2. ขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตรฤดูแล้งและฤดูฝนน้ำท่วม	1. สร้าง, เพิ่มระบบชลประทานเพื่อขยายพื้นที่รับน้ำทำการเกษตร 2. สร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ ได้แก่ บ่อบาดาล ขุดสระน้ำในไร่นา ฝาย กักเก็บน้ำใต้ดิน ระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ขุดคลองส่งน้ำระบายน้ำ ฯลฯ 3. ส่งเสริมเกษตรกรปรับเปลี่ยนปลูกพืชใช้น้ำน้อย
3. ระดับคันกั้นน้ำสูง น้ำไม่สามารถไหลเข้าบึง คู คลองและประตูน้ำชำรุด คันกั้นน้ำชำรุด	หน่วยงานรับผิดชอบสำรวจพื้นที่ดำเนินการขุดลอกซ่อมแซมปรับปรุง
4. ปัญหาไม่สามารถพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ป่าไม่มีเอกสารสิทธิ์	หน่วยงานป่าไม้แก้กฎหมาย ระเบียบ ผ่อนปรนให้เกษตรกรสามารถก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ดินทำการเกษตรของตนในเขตป่าไม้ได้

2. การส่งเสริม การพัฒนา การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และการแก้ไขปัญหาดิน และที่ดิน โดยส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. สภาพดินไม่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก	1. ส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ยสด และปลูกพืชหมุนเวียน 2. ส่งเสริมการลด ละ เลิก การใช้ปุ๋ยเคมี เปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์

2. เกษตรกรขาดความรู้ และเอาใจใส่การปรับปรุง บำรุงดิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้มีศูนย์เรียนรู้ปรับปรุงบำรุงดินในตำบลและหมู่บ้าน 2. ขยายเพิ่มหมอดินอาสาทุกหมู่บ้าน เพื่อให้คำแนะนำ
--	---

3. การค้นคว้า วิจัย และพัฒนาภูมิปัญญา พันธุกรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ประชาชน/ผู้นำชุมชนที่มีภูมิปัญญาด้านการเกษตรไม่มีโอกาสถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรอื่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานรัฐสนับสนุนให้ประชาชนเกษตรในพื้นที่เป็นวิทยากร เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรอื่น 2. ส่งเสริม ต่อยอดภูมิปัญญาประชาชนสู่ยุวเกษตรกรหรือเกษตรกรรุ่นใหม่
2. ขาดงานวิจัยด้านอาชีพเกษตรที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ	หน่วยงานรัฐควรประสานสนับสนุนการศึกษาวิจัยอาชีพเกษตรที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุตามสภาพพื้นที่
3. เกษตรกรขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการวิจัยในแปลง พื้นที่ร่วมกับหน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาครัฐสนับสนุนเงินทุน ปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่สนใจศึกษาทดลองใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆทำการเกษตร 2. สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดงานวิจัยสู่เกษตรกรและให้เกษตรกรเป็นเจ้าของร่วมในงานวิจัยนั้น <p>หน่วยงานวิจัยภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. สนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมงานวิจัย ปฏิบัติจริง ตามความต้องการของเกษตรกร
4. ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมยังเผยแพร่สู่เกษตรกรไม่ทั่วถึง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีแปลงสาธิตงานวิจัยและนวัตกรรมที่ประสบผลสำเร็จในระดับตำบล 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ผลงานวิจัย นวัตกรรมแก่ผู้นำเกษตรกรระดับตำบล

4. การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และภาคเอกชน

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ยังไม่มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตที่ผลิตสินค้าคุณภาพมาตรฐาน เช่น Gap, อินทรีย์ GI มีโอกาสติดต่อซื้อขายกับผู้บริโภคโดยตรง 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การขายสินค้าออนไลน์ให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ผลิตสินค้าคุณภาพมาตรฐาน เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด
2. ขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตกับผู้ประกอบการแปรรูปและผู้ประกอบการด้านการตลาดที่ได้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรส่งเสริมให้กรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตมีเวทีประชุมหารือร่วมกับผู้ประกอบการแปรรูป เช่น โรงสี โรงงานมันเส้น โรงงานอาหารสัตว์ เพื่อสร้างความร่วมมือดำเนินธุรกิจ 2. ควรส่งเสริมให้กรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตมีเวทีประชุมหารือร่วมกับผู้ประกอบการตลาดสินค้าเกษตร เช่น ตลาดกลางระดับอำเภอ/จังหวัด เพื่อสร้างความร่วมมือดำเนินธุรกิจ
3. ขาดเกษตรกรผู้นำในการประสานสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร	<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร การแปรรูป และการตลาดของแต่ละกรม ประสานเบื้องต้นแนวทางและดำเนินการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงตลอดโซ่อุปทาน (การผลิต การแปรรูป และการตลาด) 2. จัดอบรมผู้นำเกษตรกรด้านการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม/องค์กร และการประสานงานสร้างเครือข่าย
4. เกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนให้กรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีเวทีประชุมหารือร่วมกับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรอื่น เพื่อสร้างความร่วมมือริเริ่มดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมร่วมกัน 2. ภาครัฐอบรมชี้แจงแก่กรรมการกลุ่ม/องค์กรให้เห็นประโยชน์การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง และวิธีการสร้างเครือข่าย

5. การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. อัตราดอกเบี้ยสูงจาก ธ.ก.ส. สหกรณ์ และกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งอัตราค่าปรับสูง กรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรณีผลผลิตเกษตรเสียหายจากภัยธรรมชาติ เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ควรงดคิดค่าปรับและ พักชำระหนี้ 2. ให้สถาบันการเงินลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราค่าปรับลง
2. ปัจจัยการผลิตราคาแพงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง แต่ขายผลผลิตได้ราคาต่ำและประสบภัยธรรมชาติ ทำให้มีภาระหนี้สิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนการรวมตัวเกษตรกรในรูปกลุ่ม สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มอาชีพ เพื่อดำเนินธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อปัจจัยการผลิต แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และรวมขายผลผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนการผลิตและการตลาด 2. จัดอบรมให้ความรู้การทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดต้นทุน โดยผลิตปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืชใช้เอง ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคและปลูกพืชหมุนเวียน สร้างรายได้ตลอดปี
3. เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพราะสถาบันการเงินมีหลักเกณฑ์ปล่อยสินเชื่อที่เข้มงวด	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถาบันการเงินปรับหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนในการให้สินเชื่อ เช่น หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นต้น 2. ให้สถาบันการเงินพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการที่เสนอขอกู้เงินเป็นหลักประกัน โดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน 3. จัดตั้งกองทุนเพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย กลุ่ม/องค์กรที่จัดตั้งใหม่ และเพื่อฟื้นฟูเกษตรกรหลังการระบาดของโควิด - 19
4. เกษตรกรใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายเงินเกินตัวไม่ทำบัญชีต้นทุนอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ 2. ให้แหล่งเงินกู้อำหนดมาตรการ ตรวจสอบการใช้เงินกู้เข้มงวด 3. จัดอบรมเกษตรกรให้ความรู้การบริหารเงินที่ถูกต้องวิธี 4. ส่งเสริมชุมชนปลอดภัยปลอดภัย

6. การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรมโดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้
สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ต้นทุนการผลิตสูง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกองทุนเครื่องจักรกลกลางเพื่อการผลิตประจำตำบล 2. ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี ลดต้นทุนการผลิต 3. ส่งเสริมลดต้นทุนการใช้ปัจจัยการผลิต เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ ในการผลิต
2. ขาดแหล่งตลาดและพ่อค้ารับซื้อผลผลิตที่แน่นอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างเกษตรกรผู้นำด้านการตลาดของแต่ละกลุ่ม 2. ถ่ายทอดความรู้ด้านการขายผลผลิตสินค้าเกษตรทางออนไลน์ และแหล่งตลาดต่างๆระดับชุมชนอำเภอและจังหวัด
3. พ่อค้าคนกลางกดราคารับซื้อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความเข้มแข็งการดำเนินธุรกิจตลาดของกลุ่ม/องค์กร 2. ปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรที่ทำอยู่เดิมไปผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่มีโอกาสทางการตลาด
4. ขาดการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนเงินทุน เครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อแปรรูปแก่เกษตรกรและกลุ่ม/องค์กร 2. ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยี การแปรรูปผลผลิต
5. ขาดการพัฒนาคุณภาพผลผลิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเกษตรเพื่อสร้างความเชื่อถือสินค้า 2. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มาตรฐาน ออย.

7. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มสิทธิและบทบาทของเกษตรกรที่
เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพการเกษตร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ค่าเช่าที่ดินแพง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกกฎหมายควบคุมค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คุ้มครองผู้เช่า 2. อบรมให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ สิทธิที่ดินทำกิน กฎหมายป่าไม้

	กฎหมายค่าเช่าที่ดิน ฯลฯ เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจ รักษาสีทธิของตน
2. เกษตรกรยากจนขายที่ดินทำกินให้แก่รายทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกกฎหมายคุ้มครองที่ดินเพื่อการเกษตร มิให้เกษตรกรยากจนต้องขายที่ดิน 2. สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรรักผืนดินทำกินของตน 3. ส่งเสริมการมีธนาคารที่ดิน หรือกองทุนที่ดินระดับ ชุมชน 4. ส่งเสริมการพัฒนาที่ดินให้เกิดรายได้ เช่นการปลูก พืชผสมผสาน โคกหนองนาโมเดล
3. ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีน้อยไม่พอเพียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขอให้รัฐจัดหาที่ดินทำกินแก่เกษตรกรเพิ่ม โดยเฉพาะเกษตรกร พื้นที่สูงบริเวณเขา ไม่สามารถ ขยายที่ดินทำกินได้ 2. ให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เร่งดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดิน ทำกิน หรือมีที่ดินน้อยไม่เพียงพอประกอบอาชีพ เกษตร 3. ให้ความรู้ด้านเกษตรประณีต และใช้เทคโนโลยีเพิ่ม ผลผลิตในที่ดินขนาดเล็ก
4. ปัญหาที่ดินทับซ้อนกับเขตป่าสงวน ป่าไม้ เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า	ให้รัฐสำรวจพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม กันเขตออกจากป่า สงวน ป่าไม้ เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าให้ชัดเจน เพื่อ ออกเอกสารสิทธิ์ หรือให้ สิทธิทำกินในที่ดินแก่ เกษตรกรได้
5. ไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่าง กว้างขวาง เนื่องจากไม่มีโฉนด	ขอให้รัฐเร่งดำเนินการเปลี่ยนจาก สค. 1 เป็นโฉนด รวมทั้ง ขอให้เปลี่ยนจาก สปก. 4-01 เป็นโฉนด ตลอดจนเกษตรกรในเขตจัดรูปที่ดินขอให้ออกโฉนด ชุมชนด้วย
6. ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ทำกินในพื้นที่สาธารณะ ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ อุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการให้รัฐแก้กฎหมายเอื้อประโยชน์ ออก เอกสารสิทธิ์ให้แก่เกษตรกรในรูปแบบ สปก. 4-01 หรือโฉนด 2. ให้เร่งรัดออกหนังสือแสดงสิทธิ์ที่ดินอย่างใดอย่าง หนึ่งเพื่อทำการเกษตรได้ในเขตป่า

	3. ให้ชุมชนร่วมกับ อปท. และหน่วยงานป่าไม้ กำหนดแบ่งเขตพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน และพื้นที่ป่าชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ราษฎรช่วยดูแลพื้นที่ป่า
--	--

8. การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ขาดแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต	1. ให้หน่วยงานรัฐช่วยจัดหาแหล่งตลาดท้องถิ่น เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล สถานที่ราชการ ปัมบริการ น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น 2. ให้ความรู้ด้านการขายสินค้าทางออนไลน์แก่กรรมการและผู้นำกลุ่ม
2. ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	รัฐสนับสนุนงบประมาณ เงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย เพื่อดำเนินกิจกรรมกลุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขาดความรู้ความเข้าใจกระบวนการรวมกลุ่ม ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ยังนิยมใช้สารเคมี ขาดความสนใจบันทึกบัญชีครัวเรือน เป็นต้น)	1. สนับสนุนการรวมกลุ่ม ตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน แปลงสาธิต และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 2. จัดฝึกอบรมให้ความรู้วิถีปฏิบัติการรวมกลุ่มที่ไม่ยุ่งยาก ความรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้นำเกษตรกรทุกหมู่บ้าน 3. จัดประกวดครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างตัวอย่างประจำหมู่บ้าน ขยายผลในทุกพื้นที่
4. ขาดผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็ง รวมทั้งขาดความร่วมมือสมาชิกดำเนินกิจกรรมกลุ่มที่เข้มแข็ง	1. ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมง่าย ๆ ก่อน เป็น ตัวอย่างลดรายจ่าย-เพิ่มรายได้ เช่น ทำเกษตรผสมผสานลดการใช้สารเคมี ปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือน 2. ส่งเสริมสมาชิกรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่กลุ่มสามารถทำได้เอง เช่น ออมเงิน ทำปุ๋ยหมัก 3. สร้างผู้นำกลุ่มและกรรมการกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ

5. ขาดการบริหารจัดการควบคุมภายในของกลุ่มด้านคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร เช่น การตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายในกลุ่ม	1. กำหนดเกณฑ์การผลิตสินค้าเกษตรในไร่มาให้ได้มาตรฐานวิธีการตรวจรับรองคุณภาพ 2. ให้ความรู้แก่กรรมการกลุ่มเกี่ยวกับการควบคุมภายในกลุ่มคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยแบ่งหน้าที่กรรมการภายในกลุ่มให้ชัดเจน
---	---

9. การสนับสนุน ส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการ แก่เกษตรกรและยุวเกษตรกร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม สมัยใหม่ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	1. ให้มีศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตรในทุกจังหวัด โดยสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมแก่เกษตรกรทุกอำเภอ 2. ให้มีแปลงตัวอย่างสาธิตการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปปรับใช้กับการเกษตร ตำบลละ 1 แห่ง 3. ให้มีหน่วยงานรับความต้องการองค์ความรู้เทคโนโลยีจาก เกษตรกร แล้วประสานหน่วยงานที่มีองค์ความรู้ไปถ่ายทอดตามความต้องการ
2. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม และการจัดการกลุ่ม/องค์กร	1. จัดถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการฟาร์ม ตั้งแต่การวางแผนฟาร์ม การวางแผนการผลิต การดูแลรักษาผลผลิตโดยวิธีลดต้นทุนการผลิต 2. จัดอบรมด้านการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร (ธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อ แปรรูป และการตลาด) ให้แก่กรรมการกลุ่ม/องค์กร สมาชิก และฝ่ายจัดการ
3. ยุวเกษตรกรขาดความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	หน่วยงานรัฐจัดทำแปลงสาธิต การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตรสมัยใหม่ในโรงเรียน เพื่อให้ยุวเกษตรกรได้เรียนรู้

10. การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดความซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. ขาดกองทุนเพื่อฟื้นฟูด้านการเกษตรหลังประสบปัญหาโควิด-19	เสนอให้ภาครัฐจัดตั้งกองทุนเฉพาะวัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟู อาชีพเกษตรกร และช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ให้พึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง
2. กองทุนบางกองทุนบริหารจัดการมีลูกหนี้ค้างชำระมาก ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาให้กู้ต่อแก่สมาชิกรายใหม่	ปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนด้านการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ การตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์และการเร่งรัดชำระหนี้
3. ขาดกองทุนที่จัดหาที่ดินเพื่อจัดสรรให้เกษตรกรแก้ปัญหาไม่มีที่ดินทำกิน	เร่งรัดให้ พ.ร.บ.ธนาคารที่ดินมีผลบังคับใช้ และสามารถจัดหาที่ดิน จัดสรรให้เกษตรกรเช่าซื้อผ่อนชำระได้
4. บางกองทุนมีวัตถุประสงค์เดียวกันในการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน	รวมกองทุนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน เช่น กองทุนที่รับหนี้ในระบบที่ดอกเบี้ยสูง หรือรับหนี้จากสถาบันการเงิน ควรรวมกัน

11. การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการเกษตร

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
1. เกษตรกรยังนิยมเผาตอซังข้าว ข้าวโพด เผาอ้อย และใช้สารเคมีเกษตรมากเกินไป ทำให้ดินเสื่อม น้ำเสีย	<ol style="list-style-type: none"> รณรงค์ไม่เผาตอซัง และให้ผู้ประกอบการมีมาตรการจูงใจรับซื้อผลผลิตที่ไม่ได้มาจากการเผาแปลงเกษตร จัดอบรมให้เกษตรกรเข้าใจผลเสียจากการใช้สารเคมี และส่งเสริมการทำระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติวนเกษตร ภาครัฐบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้เผาแปลงเกษตรอย่างเข้มงวด

<p>2. เกษตรกรขาดความรู้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติการใช้ประโยชน์จากหลากหลายทางชีวภาพ ขาดจิตสำนึกและความร่วมมือ</p>	<p>1. รณรงค์ให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และลดการทำลายป่า สัตว์น้ำ การใช้น้ำอย่างประหยัด</p> <p>2. จัดอบรมให้ความรู้การนำทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พืชป่ามาใช้ประโยชน์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือเป็นอาหารฯ</p>
<p>3. เกิดภัยธรรมชาติน้ำท่วม ฝนแล้งพื้นที่เกษตรเสียหาย</p>	<p>1. ส่งเสริมการปลูกป่าต้นน้ำ ป่าชุมชน ปลูกต้นไม้หัวไร่ปลายนาปลูกไผ่ใกล้แหล่งน้ำป้องกันดินตลิ่งพัง</p> <p>2. พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
<p>4. การบุกรุกทำลายป่า และใช้ทรัพยากรในป่าสิ้นเปลือง</p>	<p>1. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ป่า โดยให้เกษตรกรที่อาศัยอยู่เดิมในพื้นที่ป่าไม้ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงาน ป่าไม้กำหนดกฎเกณฑ์ระเบียบชุมชน แบ่งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ ทำกิน และพื้นที่ป่าไม้ชุมชน โดยห้ามบุกรุกป่าเพิ่ม</p> <p>2. รัฐออกระเบียบอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปราบปรามผู้บุกรุกป่าอย่างเด็ดขาด และประกาศเป็นป่าชุมชนทุกตำบล</p>
<p>5. ไม่มีการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ท้องถิ่น</p>	<p>1. ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทการอนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ท้องถิ่น</p> <p>2. ตั้งชมรม/กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ท้องถิ่น</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก SWOT Analysis

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>1. เกษตรกรมีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าการเกษตรของตนเอง โดยเฉพาะผลผลิตหลักของตำบล คือ ข้าว</p> <p>2. เกษตรกรตำบลดอนทรายส่วนใหญ่ปลูกพืชได้ตามความเหมาะสมกับสภาพดิน (ลักษณะดินตำบลดอนทรายเหมาะสมกับการปลูกข้าว)</p> <p>3. มีเส้นทางคมนาคมขนส่งอย่างทั่วถึง</p> <p>4. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย และหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในพื้นที่ มีนโยบายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับภาคการเกษตร</p>	<p>1. เกษตรกรจำนวนมากมีหนี้สิน</p> <p>2. คูคลองและแหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้สำหรับการเกษตรจำนวนมากมีสภาพตื้นเขิน</p> <p>3. พบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องน้ำเสีย และกลิ่นเหม็น ซึ่งคาดว่าจะเกิดจากฟาร์มเลี้ยงสุกรและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่</p> <p>4. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร</p> <p>5. ขาดแคลนเกษตรกรรุ่นใหม่</p> <p>6. เกษตรกรขาดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต (การจำหน่ายสินค้าคุณภาพ , การแปรรูปผลผลิต , การสร้างเรื่องราวให้กับสินค้า)</p> <p>7. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรยังไม่มี ความหลากหลาย เช่น ช่องทางออนไลน์ หรือการออกร้านตามสถานที่ต่างๆ หรือการประชาสัมพันธ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เป็นต้น</p> <p>8. เกษตรกรยึดติดกับนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ</p>

ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค(Threat)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี เน้นการเกษตรปลอดภัย “เมืองเกษตรสีเขียว” พัฒนาระบบการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดี และเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน 2. สหกรณ์การเกษตรอำเภอปากท่อ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลดอนทราย ทำให้ข้าว ที่เป็นผลผลิตหลักของตำบล มีแหล่งรับซื้อผลผลิต ที่มีความเป็นธรรม เทียบตรงกับเกษตรกร 3. พื้นที่ตั้งของตำบลดอนทรายอยู่ไม่ไกลจากตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี(ตลาดศรีเมือง) ทำให้ผลผลิตมีตลาดรองรับที่แน่นอน และมีค่าขนส่งผลผลิตไม่มาก 4. มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดได้ เช่น สถาบันพระสังฆาธิการ(หุบผาสวรรค์) วัดเข่าถ้ำทะลุ รวมไปถึงฟาร์มไก่วงราชบุรี ที่มีประชาชนเข้ามาศึกษาเรียนรู้ และรับประทานอาหารในฟาร์มจำนวนมาก 5. ตำบลดอนทรายเป็นที่ตั้งของฟาร์มสุกรขนาดใหญ่โรงงานอุตสาหกรรม สหกรณ์การเกษตร และบริษัทเอกชน จำนวนมาก ทำให้เกิดการจ้างงานของคนในพื้นที่และต่างพื้นที่ สร้างรายได้ให้กับตำบลเป็นอย่างมาก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายของภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงตามการผลิตเปลี่ยนรัฐบาล ทำให้การดำเนินงานไม่มีความต่อเนื่อง 2. ต้นทุนการเกษตรสูง (ปัจจัยการผลิต,แรงงาน ,ค่าครองชีพ, ฯลฯ) 3. ที่ดินของตำบลดอนทรายมีราคาสูง ราคาเช่าที่ดินจึงสูง และเกษตรกรบางส่วนจึงขายที่ดินให้กับนายทุน 4. ผลผลิตข้าวทั้งในประเทศและต่างประเทศมีปริมาณมากขึ้น รวมถึงการนำเข้าข้าวสาลีจากต่างประเทศ ทำให้ราคาข้าวตกต่ำลง

ผลการศึกษาข้อมูลตำบล

ตำบลดอนทรายเป็นหนึ่งในตำบลซึ่งอยู่ในเขตปากท่อ จังหวัดราชบุรี ลักษณะทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ที่ราบสูงดินปนทราย และภูเขาเป็นบางส่วน มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม การคมนาคมสะดวก จากผลการรวบรวมข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของตำบลดอนทราย ปี 2563 พบว่า ตำบลดอนทราย มีเนื้อที่ทั้งหมด 23,762 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม 8,934 ไร่ ส่วนมากเป็นพื้นที่ปลูกข้าว โดยมีพื้นที่อื่นๆนอกเหนือพื้นที่เกษตรกรรม 14,853 ไร่

ด้านสังคม ตำบลดอนทรายมีประชากร จำนวน 9,677 คน 3,275 ครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4,922 คน เพศชาย จำนวน 4,755 คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาคริสต์ มีวัดพุทธ 9 วัด ในพื้นที่มีโรงเรียน 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลดอนทรายเป็นที่ราบมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลจึงเป็นพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกข้าว ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบล อย่างไรก็ตามประชาชนตำบลดอนทรายส่วนใหญ่แล้ว ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เนื่องจากตำบลดอนทรายตั้งอยู่ในพื้นที่เขตภาคธุรกิจที่สำคัญของอำเภอปากท่อ จึงมีการจ้างงานและหารายได้มาก เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของตำบล ประชากรของตำบลดอนทรายจึงมีรายได้ที่เกิดจากหลายช่องทาง โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หรือบริษัทต่างๆ และมีอาชีพรองคือภาคการเกษตรกรรม เช่น ทำนาข้าว เลี้ยงโค ปลูกพืชผัก เป็นต้น สำหรับเกษตรกรที่ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลักก็มักจะทำเกษตรกรรมอีกรูปแบบหนึ่งเป็นอาชีพรองร่วมกันด้วยเช่นกัน เช่น ทำนาข้าวร่วมกับการเลี้ยงโค หรือ เลี้ยงโคร่วมกับการปลูกพืชผัก เป็นต้น โดยมีรายได้เฉลี่ย 22,920.60 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน

ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ภาคกลาง

ที่	พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือน
1	หมู่ที่ 01 บ้าน ดอนทราย	20,459.67
2	หมู่ที่ 02 บ้าน ไพรสะอาด	27,294.64
3	หมู่ที่ 03 บ้าน ทองบัวหึง	23,243.67
4	หมู่ที่ 04 บ้าน ทองจอก	17,233.40
5	หมู่ที่ 05 บ้าน เขาด่าน	22,265.84
6	หมู่ที่ 06 บ้าน เขาสีสาน	19,134.20
7	หมู่ที่ 07 บ้าน รางโบล	25,247.59
8	หมู่ที่ 08 บ้าน ทองระก	23,974.84
9	หมู่ที่ 09 บ้าน เขาด้า	26,799.35
เฉลี่ยทั้งสิ้น		22,920.60

การผลิตผลผลิตทางการเกษตรของตำบล

ตำบลดอนทราย มีพื้นที่ทำนาข้าว 8,609 ไร่ เกษตรกรนิยมปลูกข้าวสายพันธุ์ กข 31 , กข 49 , สุพรรณบุรี 1 , ชัยนาท 1 และปทุมธานี 1 เกษตรกรจะทำนาปีละ 2 ครั้ง โดยนาปีจะเริ่มทำตั้งแต่เดือนสิงหาคม และเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้นในเดือนธันวาคม และเริ่มทำนาปรังตั้งแต่เดือนมีนาคมจนเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้นในเดือนมิถุนายนของทุกปี ผลผลิตข้าวอยู่ในระดับดี เฉลี่ยประมาณ 700 – 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ ที่ต้นทุนการผลิตต่อไร่ประมาณ 3,500 – 4,000 บาท ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ในตำบลดอนทรายใช้วิธีปลูกข้าว แบบหว่านน้ำตม มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมดิน โดยการไถ 1 ครั้งแล้วหมักไว้ 7 วัน แล้วคราด 2 ครั้งให้เรียบเพื่อที่จะหว่านเมล็ดพันธุ์ได้
2. เตรียมเมล็ดพันธุ์ ในขณะที่เตรียมดินอยู่นั้นก็เตรียมเมล็ดพันธุ์ไปพร้อมๆกันส่วนมากก็ใช้เมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้เอง ในอัตรา 25 – 30 กิโลกรัมต่อไร่ นำใส่กระสอบปุ๋ย แล่นำไปแช่น้ำ 1 คืนแล้วนำขึ้นมาหุ้มต่ออีก 2 คืน เพื่อให้รากงอก ก่อนที่จะนำไปหว่าน
3. เมื่อเตรียมแปลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ปล่อยน้ำออกให้หมดแล้วหว่านข้าวทันที

4. การดูแลรักษา หลังจากข้าวงอกได้ประมาณ 7- 10 วัน เกษตรกร จะใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืช แล้วเริ่มเอาน้ำเข้านาในระยะกล้าจนถึงแตกกอ ในระดับน้ำไม่ควรเกิน 5 เซ็นติเมตร หลังจากแตกกอเต็มที่แล้วเอาน้ำเข้าเพิ่มขึ้นอีกแต่ไม่ควรเกิน 10 เซ็นติเมตร และจะใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง หากพบแมลงศัตรูพืชระบาด เช่น เพลี้ยไฟ ใช้สารเคมี มาลาไทออน 30 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ,คาบาริล 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หนอนกอข้าว ใช้สารเคมี ครอร์ไพริฟอส 80 มล.ต่อน้ำ 20 ลิตร

5. การใส่ปุ๋ย ส่วนมากเกษตรกรจะใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยสูตร 16 – 20 – 0 หลังจากหว่านประมาณ 10 – 15 วัน ในอัตรา 20- 30 กิโลกรัมต่อไร่

ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยสูตร 16 – 20 – 0 บวกกับ ปุ๋ยสูตร 46 – 0 - 0 ในระยะแตกกอ ปุ๋ยสูตร 16 – 20 – 0 ในอัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยสูตร 46 – 0 - 0 ในอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่

ครั้งที่ 3 ใส่ปุ๋ยสูตร ปุ๋ยสูตร 46 – 0 - 0 ในระยะข้าวกำลังงอกออก ปุ๋ยสูตร ในอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่

6. การเก็บเกี่ยว อายุการเก็บเกี่ยวของข้าวแต่ละพันธุ์จะไม่เท่ากัน อายุประมาณ 100 – 120 วันการเก็บเกี่ยวจะใช้รถเกี่ยว โดยเกษตรกรจะนำผลผลิตข้าวไปจำหน่ายที่สหกรณ์การเกษตรปากท่อ จำกัด และโรงสีอ่าวหวดพานิช ที่มีที่ตั้งอยู่ในตำบลดอนทราย นับว่าเป็นสถานที่รับซื้อผลผลิตที่มีความเป็นธรรมกับเกษตรกร เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานการประเมินราคาผลผลิตเป็นอย่างดี

ศักยภาพการเพาะปลูกข้าวในตำบลดอนทราย

พื้นที่ตำบลดอนทราย เป็นพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมในการเพาะปลูกข้าวเป็นอย่างมาก จากการประเมินความเหมาะสมของดินในการปลูกข้าว ตำบลดอนทรายมีพื้นที่ที่ดินมีความเหมาะสมปลูกข้าวมาก 21,506.71 ไร่ ดินมีความเหมาะสมปานกลาง 90.26 ไร่ และดินไม่มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกข้าว 57,05.99 ไร่ ซึ่งตรงกับสภาพการใช้ที่ดินของตำบลดอนทรายในปัจจุบันที่พื้นที่ปลูกข้าว(8,609 ไร่) ส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่ดินมีความเหมาะสมมาก และในส่วนของเขตที่ดินไม่มีความเหมาะสมในการเพาะปลูกข้าว พื้นที่ตำบลดอนทรายจะใช้ประโยชน์ในการประกอบกิจการอื่นๆ จึงนับได้ว่าตำบลดอนทรายใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้ตามความเหมาะสมในดำเนินกิจกรรมต่างๆตามเขตพื้นที่นั้นๆ ประกอบกับตำบลดอนทรายมีแหล่งน้ำครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่การเกษตร ในส่วนของพื้นที่ชลประทานก็จะมีแหล่งน้ำจากคลองส่งน้ำไหลผ่านตลอดปี ในพื้นที่ไม่มีแหล่งน้ำจากคลองชลประทาน ก็จะใช้แหล่งน้ำจากอ่างเก็บที่สร้างขึ้นเอง หรือจากการสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ หรือแหล่งน้ำธรรมชาติ และในตำบลดอนทรายยังมีแหล่งน้ำบาดาลที่กระจายทั่วตำบล ทำให้เกษตรกรตำบลดอนทรายมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดปี สามารถทำนาได้ปีละ 2 รอบ

อย่างไรก็ตามเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตำบลดอนทรายประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูง อาทิ ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าเช่าที่นา ค่าไถ ค่าปุ๋ย ยา สารเคมี ค่าแรงงาน และอื่นๆ ทำให้เกษตรกรประสบกับปัญหาการขาดทุนในการผลิต รวมถึงเกษตรกรไม่มีองค์ความรู้เพียงพอในการลดต้นทุนการผลิตโดยเกษตรกรมักเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกเองหรือซื้อพันธุ์ข้าวของเพื่อนบ้าน ซึ่งการผลิตและเก็บเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกรนั้น ไม่ได้ทำตามกระบวนการที่ถูกต้อง ทำให้คุณภาพของพันธุ์ข้าวปลูกไม่ดี จึงเกิดปัญหาสิ่งปลอมปนในพันธุ์ข้าวปลูก

ข้าวดีดข้าวแต๋ง วัชพืช ข้าวสายพันธุ์อื่นปลอมปน เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวของเกษตรกรโดยตรง ประกอบกับพื้นที่ตำบลดอนทรายมีการเพาะปลูกทำการเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำสภาพดินหลายพื้นที่ในตำบลประสบกับปัญหาดินเสื่อมโทรม เกษตรกรมักแก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยและสารเคมีต่างๆ เพื่อช่วยให้ได้ผลผลิตตามต้องการ แต่กลับเป็นปัญหาวนเวียนในลักษณะเดิม นั่นคือ ดินเสื่อมโทรมและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยสามารถแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้โดยการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปลูกข้าวอย่างครบวงจรจากปราชญ์เกษตรของชุมชน(นายธำรง ทัศนาว) ตั้งแต่กระบวนการปลูก เก็บเกี่ยว ผลิตเมล็ดพันธุ์ จนถึงการจัดจำหน่ายอย่างครบวงจร รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ปอเทือง หรือถั่วพริ้ว เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ให้ดินมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ส่วนในพื้นที่หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 ตำบลดอนทราย เป็นพื้นที่น้ำชลประทานไม่ทั่วถึง เกษตรกรจึงนิยมปลูกพืชผักล้มลุก และเลี้ยงปศุสัตว์ซึ่งใช้น้ำในการผลิตน้อย อย่างไรก็ตามเกษตรกรในพื้นที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันผลักดันให้เกิดการขยายเขตชลประทานอย่างทั่วถึง รวมถึงให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำเน่าเสียในลำห้วย ซึ่งคาดว่าเกิดจากฟาร์มเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ รวมถึงทำโครงการก่อสร้างบ่อบาดาลพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับการเกษตรในพื้นที่เพื่อให้มีแหล่งน้ำสำหรับใช้เพื่อให้มีน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีคุณภาพและเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 4

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมตำบลอนทราย (พ.ศ.2565 – 2569)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมตำบลอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

วิสัยทัศน์

“ ดอนทรายน่าอยู่ ด้วยวิถีเกษตรพอเพียง ”

พันธกิจ

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/กลุ่ม เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ในการทำการเกษตร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกร ที่เข้มแข็ง
- 2) ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง
- 3) ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 4) สนับสนุน โครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูป เพื่อการสร้างความมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง
- 5) ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม

เป้าหมาย

- 1) ดินมีคุณภาพเพื่อให้เหมาะแก่การปลูกพืชได้หลากหลาย
- 2) พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้มีใช้เพียงพอตลอดฤดูกาล
- 3) พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบล(ข้าว)

ประเด็นยุทธศาสตร์

ด้านที่ 1 : การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์

- 1) จัดให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 พื้นฐานการเกษตรจนถึงขั้นสูงสุด Smart Farmers
- 2) ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดต่าง ๆ พร้อมระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สระน้ำในไร่นา
- 3) ปรับปรุง ซ่อมแซม แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ให้มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้งในพื้นที่ชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อการวางแผนการใช้น้ำและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ

- 5) การจัดการทรัพยากรดินให้เหมาะสมกับสมรรถนะของที่ดิน
- 6) การอนุรักษ์ การรักษา การพัฒนาและการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน
- 7) จัดให้ความรู้แก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ปศุสัตว์

และประมง

ด้านที่ 2 : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มองค์กรเกษตรกร

กลยุทธ์

1) จัดให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันและจัดตั้งเป็นกลุ่มองค์กรเกษตรกร ในการผลิต แปรรูปและดำเนินการตลาดในสินค้าประเภทเดียวกัน

2) พัฒนาวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มอาชีพด้านการเกษตร ที่มีอยู่ให้สามารถสร้างความเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานการพัฒนาตนเองและการเชื่อมโยงเครือข่ายสร้างความเข้มแข็ง กิจกรรมการแปรรูป และการตลาดตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2

ด้านที่ 3 : การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์

1) จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาด

2) สนับสนุนให้เป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม

3) อบรมให้ความรู้การผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานการรับรอง GAP

ส่วนที่ 5

แผนงาน/โครงการ

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร

1.1 จัดให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 พื้นฐานการเกษตร จนถึงขั้นสูงสุด Smart Farmers

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการอบรมส่งเสริมให้องค์ความรู้ความรู้อัจฉริยะและสร้างจิตสำนึกการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ	เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้และมีจิตสำนึกการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.อบต.ดอนทราย 3.สกจ.ราชบุรี
2.โครงการปราชญ์เกษตรชุมชน (ปราชญ์เกษตรด้านข้าว)	เพื่อให้ผลักดันให้ผู้มีองค์ความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบลเป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นศูนย์การถ่ายทอดองค์ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ ให้กับเกษตรกรรายอื่น	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรตำบลดอนทรายมีปราชญ์เกษตรและศูนย์การเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของตำบลเป็นต้นแบบได้	1.สนง.เกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดราชบุรี 2.สนง.เกษตรอำเภอปากท่อ 3.มทร.รัตนโกสินทร์ 4.อบต.ดอนทราย 5.สกจ.ราชบุรี

1.2 ก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดต่าง ๆ พร้อมระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร ธารน้ำในไร่นา

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการก่อสร้างระบบส่งน้ำคลองไส้ไก่	เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง	1.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย
2.โครงการสร้างสระน้ำเพื่อการเกษตร	เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง	1.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย
3.โครงการขยายเขตชลประทานในพื้นที่หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6	เพื่อให้พื้นที่หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 มีน้ำสำหรับการเกษตรใช้อย่างเพียงพอ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง	1.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย
4.โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้นเพื่อกักเก็บน้ำการเกษตร	เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอแม้ในฤดูแล้ง โดยเฉพาะในลำห้วยหมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง	1.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย

5.โครงการสร้างบ่อบาดาล พลังงานแสงอาทิตย์	เพื่อให้เกษตรกรลด ค่าใช้จ่ายในการทำ การเกษตรและมีแหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค อย่างเพียงพอ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรและประชาชน สามารถลดค่าใช้จ่ายใน การทำเกษตรและมี แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคอย่างเพียงพอ	1.สนง.ทรัพยากรน้ำ บาดาล 2.พลังงานจังหวัด ราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย สกจ.ราชบุรี
---	---	--	---	---	---	---	---	--	---

1.3 ปรับปรุง ซ่อมแซม แหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการขุดลอกคูคลองที่ ตื้นเขินและมีวัชพืชมาก	เพื่อขุดลอกคูคลองทุกสาย ทุกหมู่บ้าน ให้คูคลอง ระบายน้ำได้สะดวก โดยเฉพาะคลองเส้น เขา ถ้ำพระ(ม.7,ม.9) คลอง สาย18(ม.1) ลำห้วยหมู่ที่5 และหมู่ที่ 6 และสระน้ำ เพื่อการเกษตร หมู่ที่ 5	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	คู คลอง ระบายน้ำใช้ ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ	1.โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย
2.โครงการซ่อมบำรุงระบบ ชลประทานที่ชำรุด	เพื่อซ่อมแซมระบบ ชลประทาน คลองส่งน้ำ และประตูเปิดปิดน้ำที่	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	ระบบชลประทานใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	1.โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี

	ชำระทุกหมู่บ้าน โดยเฉพาะคลองส่งน้ำบ้าน นายลอย หมู่ที่ 8 คลองส่งน้ำสายคูที่ 18 และสายคูที่ 19 ให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ								3.อบต.ดอนทราย
--	---	--	--	--	--	--	--	--	---------------

1.4 ให้มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้งในพื้นที่ชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อการวางแผนการใช้น้ำและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำเพื่อความยั่งยืน	รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำเพื่อวางแผนการใช้น้ำอย่างยั่งยืน	ตำบลดอนทราย อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	สามารถวางแผนการใช้น้ำอย่างยั่งยืน	1.โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา 2.โครงการชลประทานราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย 5.สกจ.ราชบุรี
2.โครงการสำรวจและให้คำแนะนำแก่ฟาร์มเลี้ยงปศุสัตว์เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำก่อนปล่อยลงสู่ธรรมชาติ	เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียจากฟาร์มเลี้ยงปศุสัตว์	ตำบลดอนทราย อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีน้ำที่มีคุณภาพใช้ในการเพาะปลูก และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากน้ำเน่าเสีย	1.สนง.ปศุสัตว์อำเภอ 2.อบต.ดอนทราย 3.สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ

3. โครงการปรับปรุงสภาพน้ำในลำคลองและน้ำบาดาล	เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำในลำคลองและน้ำบาดาล โดยเฉพาะพื้นที่หมู่ 5 และหมู่ 6	ตำบลดอนทราย อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีน้ำที่มีคุณภาพใช้ในการเพาะปลูก และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี	1.อบต.ดอนทราย 2.สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3.สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล 4.อบต.ดอนทราย 5.สกก.ราชบุรี
4.โครงการสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติของตำบล	ตำบลดอนทราย อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	ชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะแก่การอยู่อาศัยและท่องเที่ยว	1.อบต.ดอนทราย 2.มทร.รัตนโกสินทร์ 3.สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.อบต.ดอนทราย 5.สกก.ราชบุรี

1.5 การจัดการทรัพยากรดินให้เหมาะสมกับสมรรถนะของที่ดิน

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการอบรมให้องค์ความรู้ถึงกิจกรรมการเกษตรที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่	เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจถึงความเหมาะสมของกิจกรรมภาคการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง	ตำบลดอนทราย อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีความเข้าใจถึงความเหมาะสมของกิจกรรมภาคการเกษตรในพื้นที่ของตน	1.สนง.เกษตร อำเภอบางบาล 2.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย 4.สกก.ราชบุรี

2.โครงการตรวจวิเคราะห์ดิน	เพื่อนำตัวอย่างดินของเกษตรกรไปตรวจวิเคราะห์หาธาตุอาหารพืชและโครงสร้างดิน	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรทราบธาตุอาหารในดินและโครงสร้างดิน	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 3.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย 4.สกจ.ราชบุรี
---------------------------	--	--	---	---	---	---	---	--	---

1.6 การอนุรักษ์ การรักษา การพัฒนาและการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แกดิน

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อฟื้นฟูดิน	เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมของเกษตรกรมีความสมบูรณ์มากขึ้น	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	ดินเพื่อการเกษตรกรรมมีความสมบูรณ์มากขึ้น	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี 3.อบต.ดอนทราย 4.สกจ.ราชบุรี

1.7 จัดให้ความรู้แก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการอบรมการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (ทั้งการใช้สารเคมีหรือสารชีวภาพ)	เพื่ออบรมเกษตรกรให้สามารถป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.อบต.ดอนทราย 3.สจจ.ราชบุรี

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มองค์กรเกษตรกร

2.1 จัดให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันและจัดตั้งเป็นกลุ่มองค์กรเกษตรกร ในการผลิต แปรรูป และดำเนินการตลาดในสินค้าประเภทเดียวกัน

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	เพื่อให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น โดยเฉพาะองค์กรเกษตรกรด้านข้าว	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีการรวมกลุ่มมีอำนาจการต่อรองมากยิ่งขึ้น	1.สนง.สหกรณ์ จังหวัดราชบุรี 2.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.อบต.ดอนทราย 3.สจจ.ราชบุรี

2.โครงการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพรองรับการผลิตข้าวในชุมชนได้	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ โดยที่หาซื้อได้จากในชุมชน	1. ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี 2. สนง.เกษตรอำเภอปากท่อ 3. อบต.ดอนทราย 4. สกจ.ราชบุรี
3.โครงการศึกษาดูงานการทำเกษตรกรรมที่ประสบความสำเร็จ ให้เป็นต้นแบบในการสร้างรายได้ของชุมชน	เพื่อให้ชุมชนได้ศึกษาดูงานการทำเกษตรกรรมที่ประสบความสำเร็จ ให้มีวิถีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	ชุมชนมีวิถีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	1. พัฒนาชุมชนอำเภอปากท่อ 2. สนง.เกษตรอำเภอปากท่อ 3. อบต.ดอนทราย 4. อบจ.ราชบุรี 5. สกจ.ราชบุรี

2.2 พัฒนาวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มอาชีพด้านการเกษตร ที่มีอยู่ให้สามารถสร้างความเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงบนพื้นฐานการพัฒนาตนเองและการเชื่อมโยงเครือข่ายสร้างความเข้มแข็ง กิจกรรมการแปรรูป และการตลาดตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการสร้างชุมชนต้นแบบตามวิถีเกษตรพอเพียง	เพื่อให้เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มและมีความเข้มแข็งตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็งตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	1. สนง.เกษตรอำเภอปากท่อ 2. อบต.ดอนทราย 3. กศน.อำเภอปากท่อ 4. สกจ.ราชบุรี

2.โครงการส่งเสริมการผลิตพัฒนาต่อยอดการผลิตสินค้าเกษตรด้านข้าว	เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มข้าวของเกษตรกร สร้างผลิตภัณฑ์ด้านข้าวของกลุ่มฯ และดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องที่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างยั่งยืน	ตำบลดอนทราย อำเภอบางท่อม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรผู้ข้าวสามารถรวมกลุ่มเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ด้านข้าวสร้างรายได้อย่างยั่งยืน	1.สนง.เกษตรอำเภอบางท่อม 2.มท.รัตนโกสินทร์ 3.อบต.ดอนทราย 4.สนง.พัฒนาชุมชนอำเภอดอนทราย 5.สกจ.ราชบุรี
3.โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักในชุมชน	ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักในชุมชน เพื่อให้จัดจำหน่ายปุ๋ยหมักที่มีคุณภาพให้กับเกษตรกรในพื้นที่	ตำบลดอนทราย อำเภอบางท่อม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	สามารถผลิตปุ๋ยหมักจำหน่ายเกษตรกรในพื้นที่สร้างรายได้หมุนเวียนในชุมชน	1.สนง.เกษตรอำเภอบางท่อม 2.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าผลผลิตเชิงสร้างสรรค์

3.1 จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาด

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการอบรมให้องค์ความรู้เพิ่มศักยภาพในการผลิตด้านการเกษตร(พืช, สัตว์, ประมง)	เพื่อจัดอบรมให้องค์ความรู้การผลิตด้านการเกษตร (พืช, สัตว์, ประมง)แก่เกษตรกร	ตำบลดอนทราย อำเภอบางท่อม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น	1.สนง.เกษตร/ปศุสัตว์/ประมงอำเภอบางท่อม 2.อบต.ดอนทราย 3.สกจ.ราชบุรี

2.โครงการเพิ่มองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการตลาด	เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้น	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	- เกษตรกรมีองค์ความรู้ การแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตรเพิ่มมากขึ้น - เพิ่มมูลค่าผลผลิตทาง การเกษตรสูงขึ้น	1.อบต.ดอนทราย 2.มทร.รัตนโกสินทร์ 3.สนง.พัฒนาชุมชน อำเภอปากท่อ
3.โครงการอบรมส่งเสริมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร	เพื่อจัดอบรมให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้กับเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตร	1.สนง.อุตสาหกรรม จังหวัดราชบุรี 2.มทร.รัตนโกสินทร์ 3.สนง.พัฒนาชุมชน อำเภอปากท่อ

3.2 สนับสนุนให้เป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการอบรมให้ความรู้การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มเติมและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกร อาทิ เช่น โดรนเพื่อการเกษตร หรือ แอปพลิเคชันต่างๆ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรสามารถลดต้นทุน เพิ่มปริมาณ และเพิ่มคุณภาพของผลผลิตได้โดยใช้นวัตกรรมสมัยใหม่มาช่วย	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.มทร.รัตนโกสินทร์ 4.อบต.ดอนทราย 3.สจจ.ราชบุรี

2.โครงการอบรมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร(ด้านข้าว)	เพื่ออบรมให้ความรู้เกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรด้านข้าวอย่างครบวงจร พร้อมกับสนับสนุนลานตากข้าว หรือเครื่องอบข้าว และอื่นๆ	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตสินค้าเกษตร	1.อบจ.ราชบุรี 2.อบต.ดอนทราย 3.สนง.พัฒนาชุมชน อำเภอปากท่อ 4.สกจ.ราชบุรี
3.โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขนไก่วงง	เพื่อจัดอบรมให้องค์ความรู้แก่ประชาชนในการนำสิ่งเหลือใช้จากการเลี้ยงไก่วงงมาแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	คนในชุมชนและเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่วงงมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	1.อบต.ดอนทราย 2.สนง.พัฒนาชุมชน อำเภอปากท่อ 3.สกจ.ราชบุรี

3.3 อบรมให้ความรู้การผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานการรับรอง GAP

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.					ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569		
1.โครงการอบรมการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานGAP	เพื่ออบรมเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตร(ข้าว)ให้ได้มาตรฐานGAP	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้มาตรฐานGAP	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.ศูนย์วิจัยข้าว ราชบุรี 3.สกจ.ราชบุรี

2.โครงการอบรมการปลูก ถั่วฝักยาวให้ได้มาตรฐานGAP	เพื่ออบรมเกษตรกรให้ สามารถปลูกถั่วฝักยาวให้ ได้มาตรฐานGAP	ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	/	เกษตรกรสามารถผลิต สินค้าเกษตรได้มาตรฐาน GAP	1.สนง.เกษตร อำเภอปากท่อ 2.ศูนย์วิจัยข้าว ราชบุรี 3.สคจ.ราชบุรี
--	---	--	---	---	---	---	---	---	--

บรรณานุกรม

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 - พ.ศ.2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2564).
3. สภาเกษตรกรแห่งชาติ. (2553). แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2546).
4. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี. (2562). แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2561 - พ.ศ.2565. ราชบุรี : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี.
5. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565. ราชบุรี : องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย,
6. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ. สืบค้น 2564, จาก <http://ebmn.cdd.go.th>
7. กรมพัฒนาที่ดิน. ระบบนำเสนอแผนที่ชุดดินมาตราส่วน 1:25,000. สืบค้น ปี 2564, จาก <http://eis.ddd.go.th/lddeis/SoilView.aspx>
8. สำนักงานเกษตรอำเภอปากท่อ. (2563). ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2563. ราชบุรี : สำนักงานสภาเกษตรกรอำเภอปากท่อ.
9. กรมส่งเสริมการเกษตร. ระบบให้บริการข้อมูลสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. สืบค้น ปี 2564, จาก <https://production.doae.go.th>
10. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี. (2563). จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ ปี2563. ราชบุรี : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี.
11. สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี. (2564). ทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดราชบุรี. ราชบุรี : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี.

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนและพัฒนาแผนการเกษตรกรรมตำบล

วันอังคารที่ 24 พฤศจิกายน 2563

ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาแผนการเกษตรกรรมตำบล

วันอังคารที่ 24 พฤศจิกายน 2563

ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน

วันพฤหัสบดีที่ 21 มกราคม 2564

ณ อาคารอเนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน

วันพฤหัสบดีที่ 21 มกราคม 2564

ณ อาคารอเนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมโดยชุมชน

วันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2564

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลอนทราয় อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมระดมความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

วันศุกร์ที่ 26 มีนาคม 2564

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดประชุมระดมความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

วันศุกร์ที่ 26 มีนาคม 2564

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

